

Orman ve Av

- ◆ TBMM'de Orman ve Ziraat Mühendislerinin Temsili Üzerine Bir Araştırma
- ◆ TODEG Etkinliği
- ◆ Kulaklı Orman Baykuşunun Bize Anlat Dediği Mevzuat!

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2017 | Mayıs - Haziran | Sayı: 3 | Cilt: 95 |
ISSN 1302-040X

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ

GENEL BAŞKAN
Fevzi KALELİ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Nihat ÖZ

EDİTÖR
Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU
Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR
Prof. Dr. Oktay YILDIZ
Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nimet VELİOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Ufuk COŞGUN
Dr. Erdal ÖZÜDOĞRU
Tarik Barbaros PİLEVNE

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:
TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS
0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

BASKI
DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM
Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI
Sıtkı ERAYDIN

İçindekiler

Editörden	1
Başyazı	2
TODEG Etkinliği	4
Yeşil Doğa Anaokulu ile Ormancılık Haftası Kutlandı	8
TBMM'de Orman ve Ziraat Mühendislerinin Temsili Üzerine Bir Araştırma	9
Peyamitepe Gezisi	23
Çam Çıralı Kanser Hastalığı	26
Kulaklı Orman Baykuşunun Bize Anlat Deddiği Mevzuat	28
Doğu Kayını (<i>Fagus Orientalis</i> Lipsky) Ormanlarında Tabii Tensil Çalışmaları ile İlgili Pratik Bazı Tespitler: Ordu-Akkuş Örneği	30
Yüzbaşı ve Kazuçuran Tepe	32
Hasanboğuldu Filmi ve Ormanlar	37
Paris-Luxemburg-Köln-Rotterdam- Amsterdam-Brüksel Turu	40
Leylak Kokulu Sevgilim (Şiir)	48
Nurettin ELBİR	48
Yitirdiklerimiz	49

Editörden

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

Ormancılar sanatla yakından ilişkilidir. Bu önerme çoğu kez doğrudur. Aslında belki “kıdemli ormancılar” sanatla yakından ilişkilidir demek daha doğru bir önerme olacaktır. Çünkü orman fakültesi hocası olarak genç neslin sanata uzak durduğunu gözlemliyorum. Bu durumun nedeni ne olabilir? Tek orman fakültesi olduğu zamanlarda ormancılık eğitimi ülkenin sanat başkenti olan İstanbul’da yapılıyordu. Bu ortamın havasını soluyan ormancılık yükseköğretimi yapan gençler de bu durumdan etkileniyordu. Bu nedenledir ki kıdemli meslektaşlarımız içinde, bir enstrüman çalan, şiir, öykü yazan, resim yapan çok sayıda meslektaş tanıyorum. Hele hele tanıdıklarımın çoğu şairdir. Plastik sanatlardan çok edebiyata ve özellikle şiire yönelmenin mesleğimizle ilgisi olduğu muhakkak. Yapılan bilimsel araştırmalar da gösteriyor ki orman mühendisleri sosyolojik olarak kırsal kesimden gelmektedir. O zamanlar İstanbul’un kırsal kesimi sayılan Bahçeköy’de okuyup yine Anadolu’nun kuş uçmaz kervan geçmez yörelerinde çalışmaktaydılar. Bu yüzden şiirler hasret kokar, özlem haykırır, dağ imgelemi ayrılık anlatır. Duyguları imgelemele süsleyip ifade eder bizim meslektaşlarımız. Kimisinin adı hiç duyulmamıştır; kimisi bu işte ustalaşmışlardır. Örneğin Osman Gökçe okuduğum ve tanıdığım en iyi şairlerden birisidir.

Yıllar önce Dernekte bir kitap görmüştüm. Tarık Barbaros Pilevne isimli bir meslektaşımızın kitabıydı. Kitabın üslubunu Yaşar Kemal’e çok benzetmiştim. Tek farkı ormancı bakışıyla yazılmasıydı. Sayın Pilevne ile tanıştığımda bu fikrimi ona söyledim ve üstünde durursa ülkemizin çok önemli pastoral yazarlarından olacağını iddia ettim. Sanırım ondan sonra eser üretmede daha da hızlandı. Neredeyse her sayıda Sayın Pilevne’nin bir öyküsünü ya da anısını sizlerle paylaşıyorum. Müthiş bir kalemi var, mutlaka daha çok insanın tanınması gerek.

Bu sayıda Sayın Nurettin Elbir’in çok beğendiğim bir şiirini paylaşıyorum sizlerle. Çok güzel yazılmış bir şiir. Sizler de beğeneceksiniz biliyorum. Kendi üslubuyla İyigün Pulat ağabeyi de burada belirtmeliyim. Dikkat ederseniz hepsi “kıdemli ormancı” kuşağından. Ne yapıp edip genç kuşakları sanatla buluşturmalıyız. Sanat ruhu rafine eder. Ruhlu rafine olmuş insan olaylara daha geniş açıdan bakabilir ve yorumlayabilir.

Bu nedenle önümüzdeki sayılardan birisini görsel ve yazılı sanatlara ayırmak istiyorum. Öykü, şiir, resim, fotoğraf gibi sanat eserlerinizi gönderin lütfen. Tarihe iz bırakacak bir Orman ve Av bırakalım gelecek kuşaklara.

Başyazı

Dünyanın son 400.000 yıllık karbondioksit (CO₂) döngüsüne bakıldığında, ortalama olarak her 80.000 yıl ile 100.000 yılda bir atmosferdeki CO₂ konsantrasyonunun yükseldiği ve daha sonra tekrar düştüğü görülmektedir, aynı şekilde CO₂'ye paralel olarak sıcaklık da yükselip, düşmektedir. Günümüzde CO₂'deki artışın önemi, önceki döngülerdeki gibi dünyanın doğal döngüsünden kaynaklanan bir artış değil, insan kaynaklı olarak hızlı ve yoğun olmasıdır.

Atmosferde bulunan gazların %75'i ve su buharının tamamı troposferde bulunur. İklim yönünden daha çok atmosferin alt kısımları belirleyicidir. Troposfer ve stratosferin alt katmanlarının kimyasal bileşimi incelendiğinde her zaman bulunan ve oranı değişmeyen gazlar; %78 oranında azot, %21 oranında oksijen, %1 oranında asal gazlardır (Hidrojen, Helyum, Argon, Kripton, Ksenon, Neon). Her zaman bulunan ve oranı değişen gazlar ise su buharı ve karbondioksittir.

Su buharı yer ve zamana göre oranı değişirken yeryüzünün aşırı ısınıp, soğumasını engeller. Karbondioksit ise atmosferin güneş ışınlarını emme ve saklama yeteneğini artırır. CO₂ miktarının artması sıcaklığı

artırıcı etki yapar.

Fosil kökenli yakıtların kullanımının devam etmesi, çevre kirlenmesinin önlenememesi ve ormanların büyük bir hızla azalıyor olması nedeniyle CO₂ miktarındaki hızlı artışının devam edeceği görülmektedir.

İnsanoğlunun gittikçe artan çeşitli gereksinmelerini karşılamada, doğal kaynaklardan biri olan ormana oldukça büyük görevler düşmektedir. Ormanın üzerine düşen görevleri yerine getirebilmesi, onun sürekli olarak biyotik (canlı) ve abiyotik (cansız) zararlardan korunmasına bağlıdır.

Ormanların genel olarak bilinen yararlarının belki de en önemlisi karbon yutakları olmasıdır. Ülkemizin önemli doğal kaynaklarından biri olan ormanlar; her türlü yasal güvence olmasına rağmen nüfus artışı, kentleşme, sanayileşme ve orman aleyhine verilen kullanım izinleri vb. nedenlerle büyük baskı altındadır. Ülkemizde ormanlarının azalması ve verimsizleşmesi tehlikesi giderek daha da hızlanmaktadır.

Orman azaltıcı faktörlerden birisi de, orman yangınlarıdır. Ormana zarar veren önemli faktörler arasında bulunan ve gerek abiyotik (yıldırım) ve gerekse de biyotik

bir etken (insan) kaynaklı olarak başlayan yangınlar Türkiye'de ormanların devamlılığını tehlikeye sokan ana unsurlardan biridir.

Özellikle, orman yangınlarının çıkmasında en uygun koşullara sahip olan Akdeniz ikliminin etkili olduğu Türkiye'nin önemli bir bölümü, bu afetin sürekli etkisi altında bulunmaktadır

Orman yangınlarının maddi zararları yanında oluşan ormansızlaşma sonucunda ormanların topluma sundukları faydaları da olumsuz etkilemektedir. Yangınlar sonucunda orman toprağının, fiziksel ve kimyasal özellikleri olumsuz yönde etkilenmektedir.

Ülkemizde hemen her yıl adet ve alanları değişen orman yangınları görülmektedir. Ülkemizin özellikle Akdeniz, Ege ve Marmara Bölgelerinde çeşitli nedenlerle çıkan orman yangınları sadece ormanlık alanların zarar görmesine değil aynı zamanda çevresinde bulunan yerleşim ve tarım alanları için de tehdit unsurudur.

Yanıcı madde, hava halleri ve topografyanın (yangın davranışı) Yangın Koruma ve Savaş Organizasyonu'nun söndürme çalışmalarını olumsuz olarak

etkilediği durumlarda yangınların büyüme eğilimi söz konusudur.

Ülkemizde çıkış nedenlerine göre yangın adetlerinin (2016 OGM verileri), %54'ü faili meçhul (1731 adet), %31'i ihmal (990 adet), %5'i kasıt (157 adet), %10'unun doğal (310) nedenlerden olduğu görülmektedir.

Bu verilerden anlaşılacağı üzere ülkemizdeki orman yangınlarının esas nedeninin insan kaynaklı (yaklaşık %90) olduğu görülmektedir. Yangın önlemede asıl ulaşılması gereken hedefin insanlar olduğu unutulmadan, teknik kapasite, bilgi ve deneyimin yanında, hedef kitlelere verilmesi gereken eğitim, tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarının daha yoğun olarak yapılmasının önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenlerle;

- Yangınla mücadele, bilgi, birikim ve deneyim isteyen bir konudur. Yangın sorumlusu ya da yangın amiri konunun uzmanı olmalı, uzun süre bu görevde kalmalıdır. Yangınla mücadelede en önemli husus erken müdahaledir. Bu nedenle ilk müdahalede yangın söndürme helikopterlerinin önemi büyüktür. Yangına en hızlı şekilde müdahale edecek

söndürme ve personel taşıyıcı ekip ve ekipmanların takviye edilmesi gerekir.

- Yangınla mücadelede siyasi polemikler bir kenara bırakılarak, öncelik yangın çıkma olasılığının azaltılması için uzman elemanlar yetiştirilmesi ve görevlendirilmesi konularına verilmelidir.
- Ülkemizde orman yangınları ile mücadele, yangın çıktıktan sonra söndürmeye ve en az maddi hasarla yangını bertaraf etmeye yönelik tedbirler içermektedir. Uzman elemanlar yetiştirilmesi ve görevlendirilmesi yanında, yangına dirençli orman yapıları oluşturulmalı, yangını önleme ve söndürmeye yönelik araştırma birimleri kurulmalı, böylece elde edilecek bilgilerin uygulayıcılara aktarılması sağlanmalıdır.
- Taşra teşkilatındaki özellikle teknik personel eksikliği giderilmeli, görev alanı ve sorumlulukları yeniden belirlenmelidir.
- Ormanların korunması için oluşturulan orman muhafaza memurluğu sisteminden vazgeçmeden, yeniden yapılandırılmalıdır.
- Yangına müdahale ve söndürme birimlerine alınan personelin hizmet alımı yöntemi ile değil orman köylülerinden alınarak

temin edilmesi gerekir.

- Her orman yangınından sonra yapılan ağırlıklı olarak fiziki bilgilerin yer aldığı yangın raporundan ayrı olarak uzman kişilerce bilimsel ve lokal şartları inceleyen, fiziksel ve genel tanımlamaların dışında değerlendirilerek rapor tanzim edilmesi, aynı yörede yangın oluşması halinde yararlanılabilecek yangın önleme ve müdahale bilgi arşivi oluşturulmalıdır.

Türkiye'nin bulunduğu konumda orman yangınları tamamen önlenemese de, ülke nüfusunun bilinçlendirilmesi ve alınacak önlemlerle orman yangınlarını ve olumsuz sonuçlarını, en aza indirmek Ülkemizin geleceği ve sürdürülebilir ormancılık faaliyetleri açısından son derece önemlidir.

TÜRKİYE ORMACILAR DERNEĞİ

YÖNETİM KURULU

Fotoğraf: Hasan UYSAL

TODEG Etkinliği

Aybüke Gökçe KURT
GÜZELKENT ANADOLU
LİSESİ 9. SINIF

21 Mayıs 2017

Sabahın erken saatlerinde çıktığımız yolda havanın burukluğu bile içimizdeki heyecanı söndürmüyordu. Şarkılar söylüyor, birbirimizle şakalaşıyor ve arada bir yolda durup yeni bilgiler ediniyorduk (1402 yılında yapılan Ankara Savaşı anlatıldı.) Gideceğimiz orman gezisinde ne yapacağımızı tam olarak bilmiyorduk ama tahminlerimizin bizi yanıltmamasını arzu ediyorduk. Bize rehberlerimiz Murat ALAN, Ziya ŞEKER, Filiz SÖNMEZ eşlik ediyordu. Tabi ki bir de bizim öğretmenlerimiz Nevin ve Nilgün Hocalarımız...

Daha gideceğimiz yere varmadan bile birçok bilgi öğrenebilme fırsatımız olmuştu. Bunun için hepimiz müteşekkirdik doğrusu. Daha sonrasındaysa küçük bir kasabanın orta meydanında durmuş ve hep birlikte bir şeyler atıştırmıştık. Kasabanın sakinleri oldukça yaşlı gözüküyordu,

ortalarda dolaşan sevimli köpekler ve sıcakkanlı satıcılar burayı huzur verici kılıyordu galiba. Bizim gelişimiz sanki oraya ayrı bir neşe katmıştı. İki otobüstük ve yaklaşık 40-50 kişi vardık. E tabi ki hepimiz de gençtik. Buna kıyasla gideceğimiz orman gezisi şahsen beni daha da çok heyecanlandırmıştı. Neyle karşılaşacağımızı hayliyle merak ediyordum.

Ormanda yapacağımız piknik için de ne yapacağımıza karar verip ihtiyaçlarımızı karşıladıktan sonra tekrar yola koyulduk. Vardığımız yere göre daha kısa süren bir yolculuktan sonra iklimimizin güzel yeşilliği ve temiz havasıyla bir araya gelmek hepimizi tazelemişti adeta. Otobüslerimizden inip sıraya geçerek ilk önce ön bilgi edindik. Yürüyüş sırasında ne yapmamız gerektiği, nelere dikkat etmemiz gerektiği ve bizim için nelerin daha iyi olabileceği gibi.

Dik bir yokuştan başlayan yolcuğumuz akıllara bugün çok yorulacağız galiba düşüncelerini getiriyordu açıkçası. Ama pek de öyle olmamıştı. Ara ara durarak,

doğanın güzelliğini seyrederek ve onlar hakkında bilgi sahibi olarak hem dinlenmiş hem de bir şeyler öğrenmiş oluyorduk. Bin bir türlü bitki olsa da ve burada sadece bizim gördüğümüz kadarıyla varsa da bu bizim etkilenmemiz için fazlasıyla yeterliydi. Bize yardımcı olan rehberlerimiz sayesinde farkında olmadığımız şeylerinde farkında olmuştuk sonucunda. Daha yolculuğumuz bitmese de aklımdan burayı ve buraları herkes görmeli diye geçiriyordum. Burası kesinlikle bana bir şeyler katmıştı...

Yolculuğumuzun engebeli yolları ve çukurları bir arazide son bulmuş ve büyüleyici güzellikte olan bir yeri görmemizi sağlamıştı. Burası harika bir yerdi. Herkes bağıyor, koşuyor ve fotoğraflar çekiyordu. Burada sadece biz ve doğa vardık. Herkes heyecanla koşarken yorulduğumuz dakikalara gelmiştik sanırım. Bu araziden biraz daha ilerledikten sonra karşımıza bir gölet çıkmıştı ve havanın burukluğu ile bu gölet birleşmiş gibi duruyordu. Gerçekten çok güzel görünüyordu.

En sonunda göletin kenarına

kurulmuş ve etrafı inceleme fırsatını elde etmiştik. Şimdi herkes iyice açılmış ve birbirine alışmıştı. Öğrencilerin, yani bizim topladığımız odunlar ile bir ateş yakmış ve soğuk havaya meydan okuyacak güzel ve sıcak bir hava oluşturmuştuk. Tekrardan şarkılar söylüyor ve sürekli farklı şeylerin peşine düşüyorduk. Ama bir sorunumuz vardı...

Yiyeceklerimizi minibüslerde bırakmıştık. Minibüs kaptanları ile bir süre iletişimimiz kopmuştu.

Bu anıyı hatırlamak bile beni güldürebiliyordu açıkçası. Bizi getiren kaptan sürücülere bir süre ulaşamadık ve onlarla birlikte malzemelerimize de ulaşamıyorduk. Ama yine de burada da evden getirdiğimiz yiyecekleri herkes birbiriyle paylaşarak, bize arkadaşlığın ve samimiyetin sıcak yüzünü göstermişti. Bir grup sürücüleri ve malzemeleri aramaya giderken, bir grup da hazırlık yapıyordu ve bunların hiçbirine dahil olmayanlarsa doğanın tadını çıkarıyordu.

Hafifçe çiseleyen yağmur ve arkasından esen rüzgâr ile hasta olmak için ortaya mükemmel bir hava çıkmıştı. Ve hepimiz sıkışarak bir şeylerin altına sığınmıştık. Biz bu haldeyken kaptanlarımızı ve malzemeleri aramaya giden grup geri dönmüştü. Ve tabii ki ellerinde malzemeler ve arkalarında Minibüs ile! Biz hepimiz çiseleyen yağmuru aldırmadan sevinçle ve coşkuyla bağırarak koşmaya başlamıştık. Sanırım biraz acıkmıştık...

En sonunda güzelce de yemeklerimizi yediğimizde, herkesin birbirine yardımcı oluşu tekrardan bize bir şeyler katmıştı. Açıkçası günün sonunda

paylaşımaya dair güzel ve yeni şeyler kazanmıştık. Burayı ve yaşadıklarımı aklıma kazınmıştım. Benim için unutulmaz bir anı olarak kalacaktı. Otobüslere bindiğimiz ve oturduğumuzda herkes yorulmuş olduğunu yeni anlamış gibi doğrudan uykuya dalmıştı. Bu manzaraya baktığımda gülümsemiştim. Ve bugünün bize kazandırdıkları için tekrardan teşekkür ediyordum. Bu güzelliği ve manzarayı sadece benim değil

herkesin görmesini istemiştim tekrardan.

Buralar da bize aitti ve ne yazık ki kayboluyordu. Yine de bunları sonra düşünmek için ertelemiştim. Dediğim gibi bugün benim için unutulmaz bir gündü ve unutulmasını istemiyordum. Tekrardan görüşmek dileği ile dedim.

Tekrardan görüşmek dileği ile görüşürüz...

Bir Doğa Gezisinin Ardından

Kübra Nur YILDIRIM
GÜZELKENT ANADOLU
LİSESİ 9. SINIF

Çubuk ilçesi İç Anadolu Bölgesi'nde ve başkent Ankara iline bağlı bir ilçedir. Tarih içinde ilçenin adı ilk kez 1402 yılında, Çubuk Ovası'nda yapılan Ankara Savaşı ile duyulmuştur. Biz de Mayıs'ın sonuna doğru Türkiye Ormancılar Derneği ile birlikte bu ilçenin doğal güzelliklerinden biri olan Karagöl'e okulumuz öğrencilerine bir gezi düzenledi.

Sabah 09.00'da rehberlerimizin katılımıyla birlikte yolculuğumuz başladı. Giderken bizlere Çubuk ile ilgili bilgi vermeyi de ihmal etmediler.

Karagöl'e ulaştığımızda rehber hocamız Filiz SÖNMEZ ormana girmeden önce yürürken nefesimizi düzgün alıp vermemiz, dengemizi korumamız ve gruplarımızdan ayrılmamız gerektiği gibi bilgiler verdi.

Ormanın içine girdiğimizde diğer rehberimiz Murat ALAN bizlere Karaçam ile Kızılçam arasındaki farkı anlattı yani nasıl ayırt edeceğimizi.

Yaylaya doğru yürürken de bir yandan da yakacağımız ateş için odun toplamaya başladık. Giderken birçok yerde değişik mantarlar gördük.

Hatta bu seneki biyoloji öğretmenimize de gösterdik. Ormanın üst kısmına çıktığımızda birçok papatya ile karşılaştık ve diğer çiçeklerle kucaklaştık.

Her yerde bu manzarayla karşılaşmadığım için bu beni çok mutlu etti. Orada bir yandan da rehberimiz Ziya ŞEKER bizlere Karagöl hakkında bilgi vermeye başladı. Karagöl, bir krater gölüymüş.

Yaklaşık 100 metre derinliği varmış. Ters koni biçimindeymiş. Birkaç balık türü yaşıyormuş, yani buraya balık tutmak için gelenlerin sayısı da fazla.

Orman içi patikada yürürken bir meşenin üstünde sanırım "Gal" denilen bir şey gördük. Bu ise meşeye arız olan parazitlerin yaptığı bir şeymiş. Ayrıca yolda büyükçe karınca yuvaları gördük. Ama ilk karşılaştığımız karıncalar farklıydı. Onlar kraliçe ile hareket ederlermiş. Yani kraliçe karınca

var ise varlar, yok ise yoklar. Ayrıca bir ormanda karıncaların bolca olması iyi bir şeymiş. Ekosistemin çalıştığını gösteriyormuş. Karıncalar ağaçlara zarar veren tırtılları yiyorlarmış. Bunun yanında 14 ton böcek yiyebildikleri de söyleniyor.

Göletin kenarına geldiğimizde biraz daha odun toplayarak ateş yaktık.

Sucukları pişirecektik lakin minibüslerde kalmıştı ve kaptanlarla bir süre iletişim kuramamıştık.

Bir yandan da yağmur başladı. Rehberimiz eşliğinde bir grup arkadaşım kaptanlarımızı bulmaya gitti. Hava çok soğuktu. Biz de o sırada ateşin etrafında oturduk ve şarkılar söyledik. İlk defa birçok insanın yanında şarkı söyledim ve bu benim için mükemmel bir tecrübedi.

Yaklaşık bir saat sonra sucuklar, ekmekler ve içeceklerimiz geldi. Herkes sucuğunu kendisi pişirdi. Birçok kişi böylece nasıl pişirmesi gerektiğini öğrendi.

Yedikten sonra etrafı topladık ve tekrardan servislere binerek evlere döndük. Gerçekten harika bir gündü.

Beton yığına dönen her yerde doğaya ihtiyaç duyuyoruz, insanların öldürdüğü doğaya...

Bu yüzden çoğumuz orada huzurlu ve mutlu hissettik. Türkiye Ormancılar Derneği'nin böyle geziler düzenlemesi harika. Herkesin yolu bir gün buraya mutlaka düşmeli.

Öğretmen Gözüyle Karagöl Gezisi

Nevin BARLAK GÜZELKENT ANADOLU LİSESİ ÖĞRETMENİ

Yeniden yenilenmek, kendini kendinle başlatıp başkalarıyla çoğalmak, deneyimle-n-ş-mek¹ ve 'ş'nin birliktelik, karşılıklı, oluş haline varmak için bir geziye ihtiyacımız vardı. Bu kesinlikle doğayı bilen, bilerek seven ve bu sevgiyle koruyan güçlendiren kişilerle yapılmalıydı. Daha öncesinden bildiğim, gezilerinde keyif aldığım bir grup bize bunu verecekti:

Türkiye Ormancılar Derneği

45 kişilik bir öğrenci grubu, öğrencilere bir anne şefkatiyle yaklaşan, dost insan, öğretmenim Nilgün Yakakayı'ya, gençliğin ne olduğunu unutmamış, enerjisiyle yorgunluğunuzu alan Ziya Şeker'e, etkili anlatımıyla bizler bilgilendiren Murat Alan'a ve ekoturizmin ne olduğunu bizlere davranışlarıyla öğreten Filiz Sönmez'e teşekkür ediyorum.

1_ 'ş' yapım eki eklendiği sözcüğe karşılıklı (yazışmak), birliktelik (toplamak), oluş (mavileşmek) anlamları katar; deneyimleşmek yapıcı yanlış olmasa da dilimizde şimdilik var olmayan bu sözcük belki ilerde üç anlamı da (oluş, karşılıklı, birlikte) karşılayacak güce ulaşır.

Yeşil Doğa Anaokulu ile Ormancılık Haftası Kutlandı

TOD Kastamonu Temsilciliği 2017 yılı çalışma programı çerçevesinde Ormancılık Günü etkinliklerini Kastamonu Merkezde özel bir anaokulu olan Yeşil Doğa Anaokulu işbirliği ile gerçekleştirdi. Programda üyemiz Erem Bektaşoğlu tarafından okul öğrencilerine yönelik ormancılık haftası kapsamında sunum

yapıldı. Sonrasında anaokulu öğrencilerine Dernek logolu şapka ve tişörtler dağıtılarak okul bahçesine fidan dikildi. Programa TOD Kastamonu İl Temsilcisi Ercan ŞEN Okul Müdürü Feriha ÇİÇEK ve Sınıf Öğretmenleri katılırken okul kütüphanesine Orman ve Av Dergilerinden hediye edildi.

TBMM'de Orman ve Ziraat Mühendislerinin Temsili Üzerine Bir Araştırma

Dr. Nejat ÇELİK

İleti: ncelik1@mynet.com

Doksan altı yıllık parlamento geleneğinde bu iki kardeş meslek grubu, yıllardır yüce meclisimizin çatısı altında Milletvekili (Mv) olarak çalışmakta ve yasalar çıkartılmasında katkıda bulunmaktadır.

Bu çalışma; 1920-2016 yılları arasındaki 12 bin civarındaki milletvekilinin özgeçmişleri 3 ciltlik "TBMM Albümünden (1920-2010)" taranarak (1620 sf) oluşturulmuştur (Kurucu - Danışma Meclisi, Cumhuriyet Senatosu vb hariç). Bu çalışma sonucu 395 Milletvekilinin (Orman ve Ziraat Mühendisi) özgeçmişlerine ulaşılmıştır.

Ülkemizin haritasına baktığımızda, arazi kullanımını bakımından genel alanın yaklaşık olarak en az % 25'er olmak üzere Tarım ve Orman alanları olarak ayrıldığını görürüz. Toplamda da % 50'nin üzerinde tarım ve orman alanlarının yönetiminden de Orman ve Ziraat Mühendisleri meslek grubu sorumludur.

24. Dönem (2011-15) TBMM'de (550 kişi) meslekler (88 meslek grubu içinde) bakımından temsil (Mv) itibarıyla ilk beş (Ziraat/ Orman Müh durumu) şöyledir;

- 1.Hukuk/Avukat-hakim-savcı (122 Mv/ % 22) >
- 2.Öğretim Üyesi (74 Mv/ % 13) >
- 3.İş Adamı (65 Mv/ % 12) >
- 4.Yönetici (48 Mv/ % 9) >
- 5.Tıp Doktoru (41 Mv/ % 7,5)'dir.
15. Ziraat Mühendisi (10 Mv/ % 2)
- 34.Orman Mühendisi (4 Mv/ % 1)

Biz ormancılar bazen söylemlerimizde ülke alanının ¼'ünün tapusunu devlet bize kamu yararını gözetecek şekilde yönetme yetkisini (emanet) vermiş diye bu durumdan bir övünç ve büyük bir sorumluluk duygusu çıkarırız.

Buna karşın Mecliste Orman Mühendisi (4-5 Mv/ % 1), Ziraat Mühendisi (10 Mv/ % 2) temsiliyet oranı her dönem çok düşük olmuştur (1920'den günümüze kadar 12 bin Vekil / 395 = % 3,3 / Genel Temsil Oranı).

Yani bu demektir ki; yasama organı sorumluluğu veriyor ama bu mesleklerin mecliste "temsiliyet" yetkisi bu oranlarda (% 25) olmuyor.

Acaba Neden ?

Tablo No:1 Yasama dönemlerine göre Orman ve Ziraat Mühendislerinin TBMM'de temsili.

Yasama Dönemi	Yıllar	Orman Müh	Ziraat Müh	Oran Z / O	
25	2015-2019	5	11	2.2	
Cilt:3	24	2011-2015	4	10	2.5
	23	2007-2011	4	14	3.5
	22	2002-2007	1	9	9.0
	21	1999-2002	4	17	4.3
	20	1995-1999	1	12	12.0
	19	1991-1995	5	8	1.6
	18	1987-1991	9	10	1.1
	17	1983-1987	5	15	3.0
	Cilt:2	16	1977-1980	12	12
15		1973-1977	11	13	1.2
14		1969-1973	13	15	1.2
13		1965-1969	10	15	1.5
12		1961-1965	9	10	1.1
11		1957-1960	11	18	1.6
10		1954-1957	10	17	1.7
9		1950-1954	2	16	8.0
Cilt:1	8	1946-1950	4	13	3.3
	7	1943-1946	3	7	2.3
	6	1939-1943	3	6	2.0
	5	1935-1939	4	4	1.0
	4	1931-1935	4	3	0.8
	3	1927-1931	0	2	2.0
	2	1923-1927	0	2	2.0
	1	1920-1923	1	1	1.0
TOPLAM (= 395)		135	260	1,9	
Ort		5,4	10.4		

Tablo 1'den de görüldüğü üzere ortalama her yasama döneminde;

- Ziraat Mühendislerinden ortalama [10] kişi Meclise girerken,

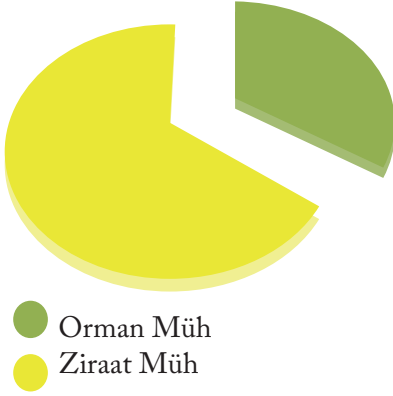
- Orman Mühendislerinden ise [5] kişinin Meclise girdiği görülmektedir.

- Ziraat / Orman Müh oranı (yaklaşık olarak) yaklaşık 2'dir.

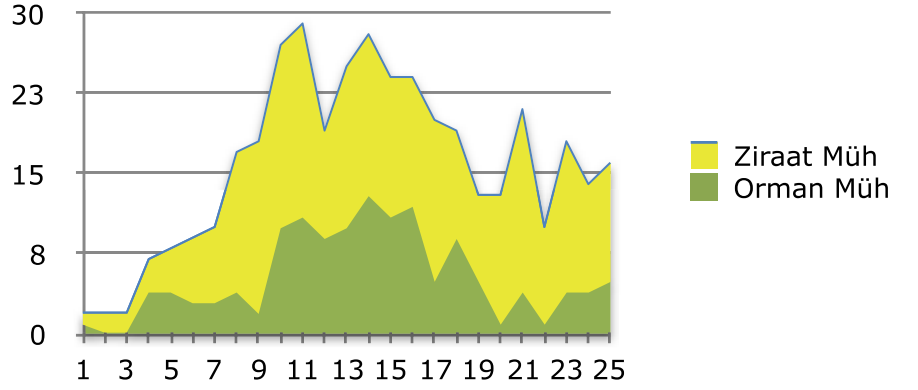
[Bu oran 1931-35 arası/ 3. yasama döneminde; 0,8 iken (en az - en iyi),

1995-99'da / 20.yasama döneminde; 12'ye çıkmıştır (en çok - en kötü)].

Şekil 1: Yasama Dönemlerine göre (1-25) Orman ve Ziraat Müh toplam dağılımı

Şekil 2: Yasama Dönemlerine göre Orman (yeşil) ve Ziraat Müh (sarı) dağılımı

Şekil 2'den de görüldüğü üzere; 1954 yılından- 1980 yılı sonuna kadar (10-16. dönem arası), Mecliste Orman Mühendisi Vekil sayısı, temsil oranı açısından en iyi dönemlerdendir. Bu dönemlerde mesleğimizin Mecliste Temsil

açısından "Altın Yılları" diyebiliriz. Hemen hemen 2 haneli rakamlarda Vekil sayımız ile nerede ise Ziraat Mühendisi vekiller ile başa baş Meclise seçilmiştir (Örneğin: 16.dönem/1977-80'ye 12 vekil).

1961 yılından- 1995 yılı sonuna kadar (12.-19.dönem arası), her iki meslek grafiği de birbirine paralel giderken, (20). dönemden itibaren aradaki makasın Ziraat Mühendisleri lehinde açıldığı görülmektedir (Şekil 2).

Tablo No 2: İllere göre Orman Mühendisi Milletvekillerinin dağılımı (çoktan aza doğru)

11	7	5	3	2	1	
Artvin	İstanbul Muğla	Amasya	Manisa	Bursa	Sivas	Kayseri
		Sinop	İçel	Kırklareli	Ordu	Malatya
9		Kastamonu	Rize	Muş	Erzurum	Gaziantep
Antalya	6	Bilecik	Trabzon	Kütahya	K.Maraş	Hatay
	Yozgat	Giresun	Siirt	Kars	Çankırı	Kırşehir
8	Samsun		Adıyaman		Çorum	Şanlıurfa
Bolu		4	Mersin		Tokat	Uşak
		Kocaeli			Balıkesir	Karabük
		Adana				Ankara

Tablo 2'den de görüldüğü üzere; ormanlık alan oranı yüksek olan illerin başında Artvin (% 54), Antalya (% 54) ve Bolu (% 56'sı orman) gelmektedir. Orman alanı oranı çok olan yerlerde Milletvekili çıkması daha kolay olmaktadır.

Tablo No 3: İllere göre Ziraat Mühendisi Milletvekillerinin dağılımı (çoktan aza doğru)

17	8	5	4	3	2	1
Adana Manisa	Kayseri Kastamonu	Antalya Çorum Erzurum	Amasya Balıkesir Çankırı	Ankara Bolu K.Maraş	Bilecik Kırşehir Kocaeli	Antep Muş Sinop
12	7	Hatay	İstanbul	Mersin	Kütahya	Aksaray
Konya	İçel Mardin	Samsun Yozgat	Kars Urfa	Rize Siirt	Tokat Uşak	Tekirdağ Van
11	İzmir	Aydın	Diyarbakır	Denizli	Çanakkale	Bayburt
Bursa	Niğde Edirne		Eskişehir Kırklareli	Erzincan Afyon Elazığ Karaman Ağrı	Osmaniye	
9						
Sivas Trabzon	6 Muğla					

Tablo 3'den de görüldüğü üzere; Ziraat alan oranı yüksek olan illerin başında Adana, Manisa ve Konya gelmektedir. Ziraat alanı oranı çok olan yerlerde Milletvekili çıkması daha kolay olmaktadır.

Tablo No 4: İllere göre Ziraat ve Orman Mühendisi Milletvekilleri dağılımının karşılaştırılması

Meslek	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ziraat	Adana Manisa	Konya	Bursa	Sivas Trabzon	Kayseri Kastamonu	İçel Mardin İzmir Niğde Edirne	Muğla	Antalya Çorum Erzurum Hatay Samsun Yozgat Aydın	Amasya Balıkesir Çankırı İstanbul Kars Urfa Diyarbakır Eskişehir Kırklareli
Orman	Artvin	Antalya	Bolu	İstanbul Muğla	Yozgat Samsun	Amasya Sinop Kastamonu Bilecik Giresun	Kocaeli Adana	Manisa İçel Rize Trabzon Siirt Adıyaman Mersin	Bursa Kırklareli Muş Kütahya Kars

Tablo 5: Partilere göre Orman ve Ziraat Müh dağılımı/oranları

Parti	Orman	%	Ziraat	%	Orman >	Ziraat >
DYP-AP-DP-MP-CKMP	69	57.0	98	39.8	O > Z	
CHP-SHP-DSP-HP	25	20.7	83	33.6		Z > O
ANAP-BBP	11	9.1	16	6.5	O > Z	
AKP	6	5.0	19	7.7		Z > O
MHP	8	6.6	15	6.1	O > Z	
MSP-FP-SP	1	0.8	12	4.9		Z > O
HDP-BDP-TİP-GP	1	0.8	4	1.6		Z > O
Toplam	121 + 247			= 368		

Tablo 6: Partilere göre Orman ve Ziraat Müh dağılımı/oranları (sadeleştirilmiş)

Parti	Orman	%	Ziraat	%	Orman >	Ziraat >
AKP vd	76	63	129	53	O > Z	63>53
CHP vd	26	21	87	35	35>21	Z > O
MHP vd	19	16	31	12	O > Z	16>12
Toplam	121		247			
Tüm sağ	95	79	160	65	O > Z	79>65
Tüm sol	26	21	87	35	35>21	Z > O
TBMM, merkez sağ	255		% 69			
TBMM, merkez sol	113		% 31			
Toplam	368		% 100			

Tablo 6'daki meslek gruplarına göre bu oranlar ile (% 69'a 31) genelde (Örn: 24.Dönem) Milletvekillerinin dağılımı (% 70'e 30) benzerdir. Ziraat ve Orman Mühendislerinin dağılımı ile içinden çıktıkları toplumun dağılım oranları birbirine çok yakındır.

Tablo 7: TBMM’de yasama dönemlerine göre Orman ve Ziraat Mühendislerinin Listesi

Dönemi	Yıllar	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
25	2015-2019	Nevzat Ceylan (1953), (Ankara/AKP) İbrahim Aydın (1962), (Antalya/AKP) Ali Cumhur Taşkın (1967), (Mersin/AKP) Seyfettin Yılmaz (1968), (Adana/MHP) Celal Adan (1951) (İstanbul/MHP)	Ahmet Sami Ceylan (1971), (Çorum/AKP) Cesim Gökçe (1968), (Ağrı/AKP) Ayhan Gider (1969), (Çanakkale/AKP) Mehmet Babaoğlu (1965), (Konya/AKP) Okan Gaytancıoğlu (1967), (Edirne/CHP) Kamil Ökyay Sındır (1962), (İzmir/CHP) Orhan Sarıbal (1966), (Bursa/CHP) Ali Akyıldız (1964), (Sivas/CHP) İbrahim Ayhan (1968), (Urfa/HDP) Hüseyin Samani (1964), (Antalya/AKP) Orhan Karasayar (1965), (Hatay/AKP)
24	2011-2015	Osman Kahveci (1950) (Karabük/AKP) Mehmet Şandır (1947) (Mersin/MHP) Celal Adan (1951), (İstanbul/MHP) Seyfettin Yılmaz (1968), (Adana/MHP)	Bünyamin Özbek (1973), (Bayburt/AKP), Hüseyin Samani (1964) (Antalya/AKP) Orhan Karasaray (1965), (Hatay/AKP), İbrahim Yiğit (1947), (İstanbul/AKP) , İlhan Demiröz (1951) (Bursa/CHP), Gökhan Günaydın (1964), (Ankara/CHP), Vahap Seçer (1963), (Mersin/CHP), Kemalettin Yılmaz (1956), (Afyon/MHP), Alim Işık (1959), (Kütahya/MHP) , İbrahim Ayhan (1968) (Urfa/BDP),
23	2007-2011	Ramazan Başak (1968-), (Urfa/AKP) Nuri Uslu (1953-), (Uşak/AKP) Metin Çobanoğlu (1958-), (Kırşehir/MHP) Mehmet Şandır (1947-), (Mersin/MHP)	Cemal Kaya (1962-), (Ağrı/AKP), Özlem Müftüoğlu (1966), (Antep/AKP), Vahit Kirişçi (1960-), (Adana/AKP), Necdet Budak (1964-), (Edirne/AKP), Orhan Karasayar (1965-), (Hatay/AKP), İbrahim Yiğit (1947-), (İstanbul/AKP), Yılmaz Tankut (1959-), (Adana/MHP), Mehmet Akif Paksoy (1956-), (Maraş/MHP), Hakan Çoşkun (1967-), (Osmaniye/MHP), Recai Yıldırım (1950-), (Adana/MHP), Zeki Ertugay (1947-), (Erzurum/MHP), Vahap Seçer (1963), (Mersin/CHP), Gürol Ergin (1944-), (Muğla/CHP), Akın Birdal (1948-), (Diyarbakır/Bğ-DTP-)
22	2002-2007	Mehmet Işık (1938-), (Giresun/CHP)	Mehmet Atilla Maraş (1949-), (Urfa/AKP), Cemal Kaya (1962-), (Ağrı/CHP-Bğ-AKP), Vahit Kirişçi (1960-), (Adana/AKP), Necdet Budak (1964-), (Edirne/CHP-AKP), Gürol Ergin (1944-), (Muğla/CHP), Necati Uzdil (1946-), (Osmaniye/CHP), Mehmet Semerci (1947-), (Aydın/CHP), Ersoy Bulut (1939-), (Mersin/CHP-SHP-), Zeki Ertugay (1947-), (Erzurum/MHP)

Dönemi	Yıllar	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
21	1999-2002	Hasan Ekinci (1939-),(Artvin/DYP) Celal Adan (1951-),(İstanbul/DYP) İsmet Vursavuş (1941-),(Adana/DSP-YTP) Mehmet Şandır (1947-),(Hatay/MHP)	Hakkı Duran (1948-),(Çankırı/MHP), Mihrali Aksu (1952-2006), (Erzincan/MHP) Ali Güngör (1950-),(İçel/MHP-Bğ), Hüsni Yusuf Gökalp (1946),(Sivas/MHP), Nail Çelebi (1954-),(Trabzon/MHP) Recai Yıldırım (1950-),(Adana/MHP), Gönül S. Alphan (1953-), (Amasya/DSP-), Yücel Erdener (1941-),(İstanbul/DSP), Necati Albay (1940-),(Eskişehir/DSP), Mahmut Erdir (1934-),(Eskişehir/DSP-) A.Turan Bilge (1942-2001), (Konya/DSP) Metin Şahin (1942-),(Antalya/DSP-YTP), Latif Öztekin (1948),(Elazığ/FP-SP) Zeki Ünal (1940-),(Karaman/FP-AKP), Musa Demirci (1942-),(Sivas/FP-Bğ-SP) Nurettin Dilek (1952-), (Diyarbakır/ANAP) Zeki Ertugay (1947-),(Erzurum/DYP-Bğ)
20	1995-1999	Hasan Ekinci (1939-),(Artvin/DYP)	Latif Öztekin (1948),(Samsun / Rp-FP) Musa Demirci (1942-),(Sivas/RP-FP) Zeki Ünal (1940-),(Karaman/RP-FP) Ömer Naimi Barım (1933-),(Elazığ/RP-FP) Şaban Karataş (1928-),(Ankara/RP-MHP) Metin Şahin (1942-),(Antalya/DSP) Necati Albay (1940-),(Eskişehir/DSP) Mahmut Erdir (1934-),(Eskişehir/DSP) A.Turan Bilge (1942-2001), (Konya/DSP) Orhan Kavuncu (1949-),(Adana/ANP-BBP) Mete Bülgün (1949-),(Çankırı/ANAP) Zeki Ertugay (1947-),(Erzurum/DYP)
19	1991-1995	Adil Aydın (1940-),(Antalya/DYP), Hasan Ekinci (1939-),(Artvin/DYP), Hüseyin Özalp (1923-),(Samsun/ANP-DYP) Neşat Özer (1943-),(Muğla/ANAP) Mahmut Kılınç(1946-)(Adıyaman/SHP- DEP)	Sami Sözet (1944-),(Balıkesir/DYP), Tevfik Türesin (1936-),(Bolu/DYP), Asım Kaleli (1941-),(İçel/DYP), Zeki Ünal (1940-),(Karaman/RP), Musa Demirci (1942-),(Sivas/RP) Mehmet Alp (1945-),(Kars/SHP-CHP) Cemal Şahin (1937-2002), (Çorum/SHP) Mustafa Parlak (1950),(Rize/ANAP)
18	1987-1991	Nevzat Durukan (1938-), (Bolu/ANP), Mehmet A.Karadeniz(1937-)(Giresun/ANP) Arif Ağaoğlu (1938-1990), (Adıyaman/ANP) Adil Aydın (1940-),(Antalya/DYP), Hasan Ekinci (1939-),(Artvin/DYP), Yasin Bozkurt (1932-),(Kars/ANAP), Ahmet Altıntaş (1922-),(Muğla/ANAP), Hüseyin Özalp (1923-),(Samsun/DYP-ANP) Zeki Çeliker (1934-),(Siirt/DYP-Bğ-)	Nihat Kitapçı, (1928-), (Erzurum/ANP) Mustafa Nazikoğlu (1938-), (Rize/ANP) Nurettin Dilek (1952-),(Diyarbakır/ANP) Hikmet Biçentürk (1931-2000),(İçel/ANP) Mustafa Şahin (1940-),(Kayseri/ANAP) Haydar Özalp (1924-1996), (Niğde/ANP) Mustafa Parlak (1950),(Rize/ANAP), Cemal Şahin (1937-2002), Çorum/SHP) Ekrem Kangal (1931-),(Sivas/SHP) M.Abdurrezak Ceylan(1951-1989) (Siirt/DYP)

Dönemi	Yıllar	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
17	1983-1987	Ahmet Doğru (1925-1994), (Artvin/ANP), E.Bülent Yalçınkaya (1936-1989),(Kastamonu/ANP) Ahmet Altıntaş (1922-), (Muğla/ANAP) Arif Ağaoglu (1938-1990), (Adıyaman/ANP) M.Hayri Osmanlıoğlu (1924-)(G.antep/HP-SHP)	F.Rezan Şahinkaya (1924), (Ankara/ANAP) Nazmi Önder (1937-),(Muş/MDP-ANAP) Gülami Erdoğan (1927-1985),(Samsun/ANP), Haydar Özalp (1924-1996), (Niğde/ANAP), Mustafa Şahin, (1940-),(Kayseri/ANAP), Yılmaz Demir (1940-),(Bilecik/HP-SHP) M. Kemal Gökçora (1914-1999)(Bursa/HP-DSP) İhsan Gürbüz (1925-2003),(Hatay/HP-ANP) Hikmet Biçentürk (1931-2000), (İçel/ANP) Y. İhsan Hastürk (1938-), (İstanbul/HP-DYP) Ahmet Süter (1928-),(İzmir/MDP-DYP-ANP) Salim Erel (1929-),(Konya/HP-SHP-DYP) F. Necdet Erdiñç (1942-),(Van/MDP-DYP) A.Sabahattin Özbek (1915-2001), (Bursa/MDP-DYP) M.Abdurrezak Ceylan(1951-1989) (Siirt/DYP)
	1980-1983	Milli Güvenlik Konseyi –Danışma Meclisi	
16	1977-1980	M. Emin Dalkıran (1925-1979), (Bursa/AP) Şükrü Abbasoğlu (1930-),(Giresun /AP) Hasan Ekinci (1939-),(Artvin/AP), Müfit Bayraktar (1934-), (Bolu/AP), S. Osman Avcı (1921-2009), (İstanbul/AP), A. İrfan Haznedar (1918-1997), (Kütahya/AP), Hüseyin Özalp (1923-),(Samsun/AP), Zeki Çeliker (1934-),(Siirt/AP), Ali Kırcı (1934-),(Malatya/CHP), Mehmet Balta (1945-),(Artvin/CHP) Ömer Buyrukçu (1925-1986), (Antalya/CHP) Hilmi İşgüzar (1929-),(Sinop/AP-CHP)	Mehmet Şerefoglu (1935-),(Maraş/AP) A.Nihat Karol (1925-2006), (Kastamonu/AP) Abdulkadir Kaya (1935-),(Siirt/MSP-AP) Bahri Dağdaş (1919-1984), (Kars/AP) Mehmet Yüceler (1923-), (Kayseri/CHP) M. Oğuz Atalay (1922-1986), (Konya/AP) Şaban Karataş (1928-),(Konya/AP), Turgut Nizamoğlu (1922-1992), (Yozgat/AP) Cavittin Yenal (1942-),(Edirne/CHP), Y. Ziya Ural (1933-1980), (İçel/CHP) Orhan Akbulut (1934-),(Sivas/CHP), Ahmet Şener (1921-1991), (Trabzon/CHP)
15	1973-1977	Yavuz Acar (1925-1974), (Amasya/AP), S. Osman Avcı (1921-2009), (Artvin/AP) Müfit Bayraktar (1934-), (Bolu/AP), H.Sabri Keskin (1926-), (Kastamonu/AP) Hüseyin Özalp (1923-),(Samsun/AP) Sedat Akay (1925-2006),(Kocaeli/AP) Yasin Bozkurt (1932-),(Kars/DP-Bğ) Ömer Buyrukçu (1925-1986), (Antalya/CHP), M. Emin Turgutalp (1924-2008), (Giresun/AP-CHP) O.Yılmaz Karaosmanoğlu(1931-2009),(Rize/CHP) H.Cahit Koçkar (1927-1989), (Amasya/MSP)	Hasan Bütüner (1931-),(Amasya/CHP) A. Abdi Özkök (1910-2007), (Bolu/CHP) Ekrem Kangal (1931-),(Sivas/CHP), Mehmet Yüceler (1923-), (Kayseri/CHP) Ahmet Şener (1921-1991),(Trabzon/CHP) Cemil Ünal (1933-),(Kars/AP) Veli Gülkan (1920-),(Edirne/AP), Haydar Özalp (1924-1996), (Niğde/AP) M. Oğuz Atalay (1922-1986), (Konya/AP) M. Ali Arsan (1933-2002), (Çankırı/DP) Bahri Dağdaş (1919-1984), (Konya/DP-AP) Turhan Utku (1939-),(Çorum/MSP) Ömer Naimi Barım (1933-), (Elazığ/MSP)

Dönemi	Yıllar	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
14	1969-1973	<p>S.Osman Avcı (1921-2009), (Artvin/AP) Yavuz Acar (1925-1974),(Amasya/AP) Ömer Buyrukçu (1925-1986), (Antalya/CHP) Rafet Eker (1928-1985),(Antalya/AP) M.Niyazi Güner (1915-1998), (B.esir/CHP) Şadi Binay (1924-),(Bilecik/AP) H. İbrahim Cop (1919-2001)(Bolu/AP) M.Emin Turgutalp (1924-2008), (Giresun/AP) Mehmet Türkmenoğlu (1921-1996)(Kayseri/GP- CGP) Hüseyin Özalp (1923-),(Samsun/AP) Zeki Çeliker (1934-),(Siirt/AP-Bğ-DP) Hilmi İşgüzar (1929-),(Sinop/MP) A. Rıza Uzuner (1926), (Trabzon/CHP)</p>	<p>A. Cavit Oral (1904-1983), (Adana/AP) Sabahattin Savcı (1925-2007), (D.bakır/AP) Veli Gülkan (1920-),(Edirne/AP), Mustafa Harmancıoğlu (1918-2006), (Edirne/AP), A.Naki Üner (1926-1992),(İzmir/AP- DP) M. Kemal Topcular (1920-1994)(Kastamonu/AP) Mehmet Yüceler (1923-), (Kayseri/CHP), M.Kemal Güneş (1925-1990)(Kırşehir/MP-AP) Bahri Dağdaş (1919-1984), (Konya/AP- DP) M.Nejat Çuhadar (1929-),(Maraş/CHP-CGP) H. Muallâ Akarca (1918-2008),(Muğla/CHP) Haydar Özalp (1924-1996), (Niğde/AP) Ekrem Kangal (1931-),(Sivas/CHP), Ahmet Şener (1921-1991), (Trabzon/CHP), Turgut Nizamoğlu (1922-1992), (Yozgat/AP)</p>
13	1965-1969	<p>Tahir Yücekök (1921-),(Adana/AP), Rafet Eker (1928-1985), (Antalya/CHP-AP) S. Osman Avcı (1921-2009), (Artvin/AP) Şadi Binay (1924-),(Bilecik/AP) İ. Selçuk Çakıroğlu (1921-2010), (Bilecik/DP) H. İbrahim Cop (1919-2001), (Bolu/AP) Sedat Akay (1925-2006),(Kocaeli/AP) M. Turan Şahin (1926-2001),(Muğla/CHP-GP) Hilmi İşgüzar (1929-),(Sinop/MP) A. Rıza Uzuner (1926), (Trabzon/CHP)</p>	<p>Mehmet Yüceler (1923-), (Kayseri/CHP) Mehmet Göbekli (1921-), (Afyon/AP) Cihat Turgut (1918-1998), (Balıkesir/AP) M. Zeki Yücetürk (1928-1996), (Balıkesir/AP) Mehmet Ali Arsan (1933-2002),(Çankırı/MP) Ahmet Uysal (1925-1971), (Çorum/AP) Yahya Kanbolat (1928-2000), (Hatay/TİP) Süleyman Onan (1921-1995), (Kırşehir/CHP) Bahri Dağdaş (1919-1984), (Konya/AP) Ş.Raşit Hatipoğlu(1898-1973)(Manisa/CHP-GP) Haydar Özalp (1924-1996), (Niğde/AP) Şerafeddin Paker (1924-), (Sakarya/AP) Ahmet Şener (1921-1991),(Trabzon/CHP) Ramazan Tekeli (1925-),(Urfa/AP) Turgut Nizamoğlu (1922-1992), (Yozgat/AP)</p>
12	1961-1965	<p>A.Rıza Uzuner (1926), (Trabzon/CHP) M. Turan Şahin (1926-2001), (Muğla/CHP) Rafet Eker (1928-1985), (Antalya/CHP) H.Ali Dizman (1927-),(Tokat/YTP-AP) S. Osman Avcı (1921-2009), (Artvin/AP) Hüseyin Özalp (1923-),(Samsun/AP) Şadi Binay (1924-),(Bilecik/AP) Şaban Keskin (1928-2006), (Çankırı/CKMP) Faruk Küreli (1924-2007), (Çorum/CKMP)</p>	<p>Fevzi Geveci (1909-1974), (Samsun/CHP) Ahmet Şener (1921-1991), (Trabzon/CHP) Mehmet Yüceler (1923-), (Kayseri/AP-CHP) Ş.Raşit Hatipoğlu (1898-1973), (Manisa/CHP) F.Lütfi Karaosmanoğlu (1900-1978), (Manisa/CHP) A.Tevfik Savrun (1908-1989), (Adana/AP) A. Cavit Oral (1904-1983), (Adana/AP) Cihat Turgut (1918-1998), (Balıkesir/AP) Haydar Özalp (1924-1996), (Niğde/AP) Turgut Nizamoğlu(1922-1992),(Yozgat/CKMP-AP)</p>

Dönemi	Yıllar	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
	1960-1961	Milli Birlik Komitesi- Kurucu Meclis	
11	1957-1960	<p>Ömer Özen (1921-1988),(Sinop/DP) Sami Gökmar (1922-1990),(İçel/DP)</p> <p>M. Şefik Çağlayan (1921-1997), (Muş/DP)</p> <p>Hüseyin Agun (1913-2005),(Rize/DP) M.Sait Kantarel (1912-1985), (Erzurum/DP)</p> <p>İbrahim Gürgen (1909-1976), (İçel/DP)</p> <p>Nazım Batur (1903-1964), (Kastamonu/DP)</p> <p>H.Hüsni Yaman (1888-1963), (Kırklareli/DP)</p> <p>Cemal Tüzün(1913-1970), (Kocaeli/DP)</p> <p>A.İrfan Haznedar (1918-1997), (Kütahya/DP)</p> <p>Kemal Aksüyek (1919-1984), (Maraş/CHP)</p>	<p>Hüseyin Özbay (1913-1967), (Amasya/DP)</p> <p>M.Vamık Tayşi (1907-1980),(İzmir/DP)</p> <p>A.Dündar Tekand (1920-1996), (Kırklareli/DP)</p> <p>Hamdi Özkan (1911-1981), (Sinop/DP)</p> <p>N.Şevket İyriboz (1893-1988), (Aydın/DP)</p> <p>Ali Şefik Bakay (1900-1983), (Kırklareli/DP)</p> <p>M. Sadettin Karacabey (1903-1986), (Bursa/DP)</p> <p>N. İhsan Tolon (1904-1986), (Bursa/DP)</p> <p>Rauf Bayındır (1899-1981), (Erzincan/CHP)</p> <p>M. Hidayet Sinanoğlu (1916-2002), (İçel/DP)</p> <p>M. Sadık Giz (1911-1979),(İzmir/DP)</p> <p>Fahrettin Köşkeröğlu (1912-1974), (Kayseri/DP)</p> <p>Y.Nüzhet Unat (1908-1999), (Kocaeli/DP)</p> <p>Ali Turhan Akarca (1922-), (Muğla/DP)</p> <p>M.Salim Çonoğlu (1913-1980), (Samsun/DP)</p> <p>İ. Hakkı Şener (1913-2000), (Trabzon/DP)</p> <p>Behram Öcal (1923-1964), (Kars/CHP)</p> <p>H. Avni Ural (1913-1960), (Uşak/CHP)</p>
10	1954-1957	<p>Ali Ünlüsoy (1916-2001),(Yozgat/DP) Bekir Sıtkı Baykal (1910-1984), (Ordu/DP),</p> <p>A.Seyfi Gögen (1909-1960), (İstanbul/DP) İ. Selçuk Çakıroğlu,(1921-2010), (Bilecik/DP),</p> <p>İbrahim Gürgen (1909-1976), (İçel/DP),</p> <p>Nazım Batur (1903-1964), (Kastamonu/DP)</p> <p>H. Hüsni Yaman (1888-1963), (Kırklareli/DP),</p> <p>Cemal Tüzün(1913-1970),(Kocaeli/DP),</p> <p>M.Şefik Çağlayan (1921-1997), (Muş/DP),</p> <p>Hüseyin Agun (1913-2005),(Rize/DP)</p>	<p>Sabri Çonkar (1918-1993),(Bolu/DP),</p> <p>Mustafa Akçalı (1908-1985),(Seyhan/DP)</p> <p>Hâcim Yılmaz (1920-), (Uşak/DP) N.Şevket İyriboz (1893-1988), (Aydın/DP)</p> <p>M. Sadettin Karacabey (1903-1986), (Bursa/DP)</p> <p>M. Hidayet Sinanoğlu (1916-2002), (İçel/DP)</p> <p>M. Sadık Giz (1911-1979),(İzmir/DP),</p> <p>Ali Şefik Bakay (1900-1983), (Kırklareli/DP)</p> <p>Y.Nüzhet Unat (1908-1999), (Kocaeli/DP),</p> <p>F. Lütfi Karaosmanoğlu (1900-1978), (Manisa/DP-HP)</p> <p>Ali Turhan Akarca (1922-), (Muğla/DP)</p> <p>Akif Sarıoğlu (1890-1968), (Muğla/DP)</p> <p>M.Salim Çonoğlu (1913-1980), (Samsun/DP)</p> <p>Ali Cavit Oral (1904-1983)(Seyhan/Bğ-DP)</p> <p>N. İhsan Tolon (1904-1986), (Seyhan/DP)</p> <p>S. Fehmi Kalaycıoğlu (1892-1993), (Trabzon/DP)</p> <p>İ. Hakkı Şener (1913-2000),(Trabzon/DP)</p>

Dönemi	Yıllar	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
9	1950-1954	H. Hüsni Yaman (1888-1963), (İstanbul/DP), M. Sait Kantarel (1912-1985), (Kastamonu/DP)	S. Zeki Torfilli (1895-1970),(Afyon/DP) M.Selim Herkmen (1892-1958),(Bursa/DP), A.Rıza Ercan (1909-1988), (Konya/DP) Yusuf Ziya Tuntaş (1891-1953),(Tekirdağ/DP) N.Şevket İyriboz (1893-1988), (Çanakkale/DP) A.Şefik Bakay (1900-1983), (Kırklareli/DP) Akif Sarıoğlu (1890-1968), (Antalya/DP), Ö. Lütfi Ülkümen (1904-1982), (Aydın/DP) M. Sadettin Karacabey (1903-1986),(Bursa/DP) M. Sadık Giz (1911-1979),(İzmir/DP), F. Lütfi Karaosmanoğlu (1900-1978), (Manisa/DP) Fahrettin Köşkeröğlu (1912-1974), (Niğde/DP) H. Sıtkı Atanç (1880-1967), (Tokat/DP) S. Fehmi Kalaycıoğlu (1892-1993), (Trabzon/DP) A.Rıza Erten (1887-1964), (Mardin/CHP) Y. Tahsin Çoşkan (1890-1952), (Kastamonu/CHP)
8	1946-1950	Ahmet Sungur(1894-1948), (Yozgat,CHP), A.Kemal Yiğitoğlu (1902-1955), (Amasya,CHP) Fahri Bük (1897-1953), (Bursa/CHP), M. Enver Kök (1905-1978),(Sinop/DP-MP)	A.Nuri Göktepe (1889-1967), (Aydın/CHP) Reşit Bozüyük (1901-1975), (Bilecik/CHP) K.Cemal Öncel (1906-1990),(Denizli/CHP) Hilmi Öztarhan (1909-1997),(Manisa/CHP) M. Kasım Ener (1902-1994),(Seyhan/CHP) Aziz Duru (1895-1970),(Bursa/CHP) A.Rıza Erten (1887-1964), (Mardin/CHP) M. Abidin Ege (1893-1962), (Denizli/CHP) Rauf Bayındır (1899-1981), (Erzincan/CHP) Y. Tahsin Çoşkan (1890-1952), (Kastamonu/CHP) Ş.Raşit Hatipoğlu (1898-1973),(Manisa/CHP) M. Yaşar Özey (1889-1965), (Manisa/CHP) A.Cavit Oral (1904-1983), (Seyhan/CHP)
7	1943-1946	A.Kemal Yiğitoğlu (Amasya,CHP), (1902-1955) M. Cemal Karamuğla (1893-1955), (Muğla/CHP) Ahmet Sungur (1894-1948), (Yozgat,CHP)	Aziz Duru (1895-1070),(Bursa, CHP) Ali Rıza Erten (1887-1964), (Mardin/CHP), M. Abidin Ege (1893-1962), (Denizli/CHP) Y. Tahsin Çoşkan (1890-1952), (Kastamonu/CHP) M.Yaşar Özey (1889-1965), (Manisa/CHP), Ö.Lütfi Ülkümen (Mardin/CHP),(1904-1982) A.Cavit Oral (1904-1983), (Seyhan/CHP) Ş.Raşit Hatipoğlu (1898-1973),(Manisa/CHP)
		Çok Partili Hayata Geçiş (1946)	

Dönemi	Yıllar	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
6	1939-1943	H. Hüsnü Yaman (1888-1963), (Manisa) M. Cemal Karamuğla (1893-1955), (Muğla) Ahmet Sungur (1894-1948), (Yozgat)	A. Rıza Erten (1887-1964), (Mardin) Y.Tahsin Çoşkan (1890-1952), (Kastamonu) Mehmet Yaşar Özey (1889-1965), (Manisa) H. Sıtkı Atanç (1880-1967), (Tokat) A.Cavit Oral (1904-1983), (Niğde) Ş.Raşit Hatipoğlu (1898-1973),(Afyon)
5	1935-1939	M.Mithat Dağdemir (1884-1959), (Bolu) İsmail Hakkı Uzmay (1881-1950), (Bolu) Mehmet Tahir Hitit (1891-1964), (Manisa), Ahmet Sungur (1894-1948), (Yozgat)	Ali Rıza Erten (1887-1964), (Mardin) Y.Tahsin Çoşkan (1890-1952), (Kastamonu) M. Yaşar Özey (1889-1965), (Manisa) A.Cavit Oral (1904-1983), (Niğde)
4	1931-1935	M. Mithat Dağdemir (1884-1959), (İstanbul) İsmail Hakkı Uzmay (1881-1950), (Bolu), Mehmet Tahir Hitit (1891-1964), (Manisa), Ahmet Sungur (1894-1948), (Yozgat)	Ali Rıza Erten (1887-1964), (Mardin) M. Yaşar Özey (1889-1965), (Aksaray) Y.Tahsin Çoşkan (1890-1952), (Kastamonu)
3	1927-1931		Mehmet Yaşar Özey (1889-1965), (Manisa) Y.Tahsin Çoşkan (1890-1952), (Yozgat)
2	1923-1927		M.Yaşar Özey (1889-1965), (Saruhan) Ali Rıza Erten (1887-1964), (Mardin)
1	1920-1923	Remzi Çiner (Sivas)	Ali Rıza Topçu (Amasya)
Toplam	395	135 / 76 = 1,8	260 / 156 = 1,7

Açıklama: **Siyah** renk: (1) kez seçilmiş, **Kırmızı** renk (1'den fazla) seçilmiş Mv
Mavi renk: Meclis Başkanlığı yapmış Mv (Sabit Osman Avcı)'dir.

Sonuç 1 (Ziraat); Tablo 7'den de görüldüğü üzere; Ziraat Mühendislerinden 156 kişi 260 defa seçilmiş. Buradan da ortalama seçilme dönemi (1,7) defaya denk geliyor. Her Ziraat mühendisi, (1,7) dönem milletvekili seçilmiş. En uzun dönem TBMM'de görev yapan Ziraat Mühendisi Milletvekilleri (8) yasama dönemi ile; A.Rıza Erten (1887/1964 - Mardin/ CHP)'dir. (7) yasama dönemi ile; "M. Yaşar Özey (1889/1965- Manisa/ CHP) ile Y. Tahsin Çoşkan (1890/1952-Kastamonu/CHP) ve Ali Cavit Oral (1904/1983-Adana/ AP)"izler. (6) yasama dönemi ile "Haydar Özalp (1924/1996 - Niğde/AP)' takip eder.

Vefat eden (72) Ziraat Müh Milletvekillerinin (84'ü sağ) ortalama yaşam süresi; **73,8** yıldır. En uzun ömürlü (101 yaş ile) Ziraat Mühendisi; "S. Fehmi Kalaycıoğlu (1892/1993 - Trabzon/ DP)" dur. En kısa ömürlü (38 yaş ile) Ziraat Mühendisi; "M. Abdurrezak Ceylan (1951/1989 - Siirt/DYP)"dır.

Sonuç 2 (Orman); Tablo 7'den de görüldüğü üzere; Orman Mühendisleri Vekillerden 76 kişi 135 defa seçilmiş. Her Orman Müh. Vekilin seçilme sıklığı ortalama (1,8) yasama dönemidir. Yani her orman mühendisi, yaklaşık (2) dönem milletvekili seçilmiş. En uzun dönem TBMM'de görev yapan Orman

Mühendisi Milletvekili (6) yasama dönemi ile; "Hüseyin Özalp (1923/ Samsun)"dır. Bunu (5) yasama dönemi ile Sabit Osman Avcı (1921-2009/ Artvin)'dir. Avcı, 14. yasama döneminde Meclis başkanlığı yapmıştır. Ahmet Sungur (1894-1948/Yozgat) ve Hasan Ekinci (1939/Artvin) de (5) defa seçilmiştir.

Vefat eden (42) Orman Müh Milletvekillerinin (34'ü sağ) ortalama yaşam süresi; **69,6** yıldır. Ziraat Müh vekiller, Orman Müh vekillerden ortalama **4,2** yıl uzun yaşamaktadır. En uzun ömürlü (92 yaş ile) Orman Mühendisi; "Hüseyin Agun (1913-2005),(Rize/DP)"dür. En kısa ömürlü (49 yaş ile) Orman Mühendisi; "Yavuz Acar (1925-1974), (Amasya/AP)"dır.

Tablo 8: TBMM'de görev alan Orman ve Ziraat Mühendislerine ait bazı özellikler

Nitelik	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
<i>Kadın Milletvekili</i>	?	<ol style="list-style-type: none"> 1. H. Muallâ Akarca (1918-2008) 2. F. Rezan Şahinkaya (1924) 3. Yücel Erdener (1941) 4. Gönül S. Alphan (1953) 5. Özlem Müftüoğlu (1966)
Öğretim	1. Prof.Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doç.Dr. Okan Gaytancıoğlu 2. Prof.Dr. Kamil O. Sındır 3. Prof.Dr.Mehmet Babaoğlu 4. Prof.Dr. Ş. Raşit Hatipoğlu 5. Doç.Dr. Ö. Lütfü Ülkümen 6. Doç. Dr.Metin Şahin 7. Prof.Dr. Zeki Ertugay 8. Prof.Dr. Latif Öztek 9. Prof.Dr. Vahit Kirişçi 10. Prof.Dr. Alim Işık 11. Prof.Dr. Necdet Budak 12. Prof.Dr. F. Rezan Şahinkaya 13. Prof.Dr. F. Vamık Tayşi 14. Prof.Dr. F. Şaban Karataş 15. Prof.Dr. Mustafa Harmancıoğlu 16. Prof.Dr. Şaban Karataş 17. Prof.Dr. Orhan Kavuncu 18. Prof.Dr. H. Yusuf Gökalp 19. Prof.Dr. Mehmet Babaoğlu
Üyesi	?	
<i>Milletvekili</i>		

Nitelik	Orman Mühendisi	Ziraat Mühendisi
Orman & Tarım Bakanı	<ol style="list-style-type: none"> Hüseyin Özalp (1923) Sabit Osman Avcı (1921-2009) Hasan Ekinci (1939) <p style="text-align: center;">Orman Bakanı →</p>	<ol style="list-style-type: none"> Y. Tahsin Çoşkan (1890-1952) Ali Cavit Erol (1904-1983) Bahri Dağdaş (1919-1984) Nihat İyriboz (1893-1988) Ş. Raşit Hatipoğlu (1898-1973) Musa Demirci (1942) Prof.Dr. A.Sabahattin Özbek Ahmet Şener (1921-1991)
Orman – Ağaçlandırma – Milli Parklar & Tarım Genel Müdürü, Müsteşar	<ol style="list-style-type: none"> Yrd.Doç.Dr. Nuri Uslu M. Mithat Dağdemir (1884-1959) Hüsnü Yaman (1888-1963) Fahri Bük (1897-1953) Nazım Batur (1903-1964) Ömer Özen (1921-1998) Yasin Bozkurt (1932) E. Bülent Yalçınkaya (1936-1989) M.Ali Karadeniz (1937) Nevşat Özer (1943) Osman Kahveci Nevzat Ceylan <p style="text-align: center;">DPT →</p>	<ol style="list-style-type: none"> A.Rıza Erten (1887-1964) A.Şefik Bakay (1900-1983) Zeki Ünal (1940) S.Fehmi Kalaycıoğlu(1892-1993) M.Abidin Ege (1893-1962) M.Oğuz Atalay (1922-1986) Ramazan Tekeli (1925) Ersoy Bulut (1939) M.Akif Paksoy (1956) Kemalettin Yılmaz (1956) Ali Nihat Karol (1925-2006) Ali Naki Üner (1926-1992) Şerafeddin Paker (1924)
Orman & Ziraat Mühendisleri Meslek Odası Başkanı	<ol style="list-style-type: none"> Şükrü Abbasoğlu (1930) <p style="text-align: center;">?</p>	<ol style="list-style-type: none"> Mehmet Yüceler (1923) Ekrem Kangal (1931) Orhan Akbulut (1934) M. Kemal Gökçora (1914-1999) Prof.Dr.Gürol Ergin (1944) Doç.Dr.Gökhan Günaydın (1964)

??? Arada bir mesleksel özeleştiride yapmamız lazım gelir ???

Yüce Meclisimizin çatısı altında ne kadar çok ve donanımlı meslektaş milletvekillerimiz olursa, mesleğimizin ve ülkemizin (YEŞİL DOĞA) geleceği açısından da o kadar iyi olacağı inancını taşımak istiyorum.

Bunun için de başta Sivil Toplum Örgütü yöneticilerimiz (Orman Müh Odası, Türkiye Ormanlılar Derneği vb) ile Orman Fakültelerindeki akademisyen hocalarımız olmak üzere kendisine güvenen (Kadın/Erkek) yetenekli meslektaşlarımızı;

**YÜCE MECLİSİMİZDE,
SORUMLULUK ALMAYA
DAVET EDİYORUM.**

*) Ek Not:

Orman Mühendisi Milletvekilleri Listesine: Orman Yüksek Mühendisi, Yüksek Orman Mektebi/Okulu, YZE Orm Fak, İstanbul Orman Okulu, Bolu Orman Okulu, Orman Tekniker Okulu, İstanbul Halkalı Ziraat Yüksek Okulu/Ormanlık, İstanbul Orman Mektebi Alisi, Orman Mühendis Muavini DAHİLDİR.

Ziraat Mühendisi Milletvekilleri: Ziraat Yüksek Mühendisi, Ziraatçı, Halkalı Yüksek Ziraat Okulu, Ankara Mıntıka Ziraat Okulu, Ankara Tarım Alet ve Makinaları Yüksek Uzmanlık Okulu, Bursa Ziraat Okulu (Teknisyen), İstanbul Tarım Yüksek Okulu, Teknik Ziraat Okulu, Siirt Ziraat Meslek Okulu, Selanik Ziraat Mektebi, Konya Ziraat Meslek Okulu, Adana Orta Ziraat Mektebi DAHİLDİR.

Kaynak:

- TBMM Albümü, Cilt: 1-3 (1920-2010), TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Yayınları No:1, [Cilt: 1/1920-1950(435 sf), Cilt: 2/1950-1980(Sf:536-1110) 574 sf, Cilt: 3/1983-2010 (Sf: 1112-1620) 508 sf], ISBN: 978-975-8805-05-1, Gökçe Ofset Matbaacılık 1618 sf, Ankara.
24. Dönem TBMM Albümü, 2011: TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Yayınları No:2, 310 sf, Ankara, ISBN: 978-975-8805-23-5, Gökçe Ofset Matbaacılık.
- www.tbmm.gov.tr (25. Dönem: 2015-2019).

Peyamitepe Gezisi

Peyamitepe İlkokulundan Eylül Deniz Doğan,

Ben ilk önce öğretmenime çok teşekkür ediyorum. Bizi böyle güzel bir yere götürdüğü için; Çamlıdere Çamkoru Tabiat Parkı'na. Arkadaşlarımla doğayı, ormanı, ağaçları, güzel nehirde yetişen balıkları gördük. Uzmanımız bize ağaçların kaç yaşında olduğunu, dişi tohumların nasıl oluşup patladığını anlattı. Ateş kırmızısı karıncaları gördük, bastığımız yer çok yumuşak ve güzeldi. Ağaçlardan tohumların patlayıp bütün ormanın sapsarı bir görüntüsü olduğunu anlattı ve yerlere saçılan tohumların tekrar birer fide verdiğini söyledi. Biraz gittikten sonra yere yatmamızı istedi, gökyüzüne bir de böyle bakın dedi. Biz de böyle baktık, çok güzeldi. Gezimiz bittikten sonra onların ikramları da köfte, ekmek oldu ve çok güzeldi. Tekrar teşekkür ediyorum bizlere bu güzelliği yaşattıkları için. Ve öğretmenimizle oyunlar oynayıp fotoğraf çekindik. Son olarak da bizlere verdikleri Çamkoru Tabiat Parkı'nın hediyesi için teşekkürler.

Eylül Deniz DOĞAN
4-R Sınıfı PEYAMİTEPE
İLKOKULU

Yenice Ormanında Geçirdiğim Gün

Yenice Ormanına giderken çok mutluydum çünkü ilk kez ormana gidiyordum. Yenice Ormanına giderken otobüste şarkı söyledik. Çok heyecanla beklediğim an gelmişti çünkü Yenice Ormanına gelmiştik. Yenice Ormanında önce piknik alanına gittik ve piknik alanında oyun oynadık. Ondan sonra Yenice Ormanına gittik. Ormanda karınca yuvası, ağaçlar, bitkiler, hayvanlar ve gölü gördük. Gölde fotoğraf çekildik. Ondan sonra piknik alanına gittik. Orada köfte ve ayran yedik, içtik. Biz köfte ve ayranı içip, yedikten sonra yakantop oynadık. Onun ardından hırsız kaç-polis tut oyununu oynadık. Bu oyunda sürekli düz ve yan duruyorduk. O oyunu oynadıktan sonra nerede, nasıl yürürsün oyununu oynadık. Bu oyunu oynadıktan sonra okula gittik. Okula gidince verilen hediyelerle fotoğraf çekildik.

İlaydanur AÇIKGÖZ
4-R Sınıfı PEYAMİTEPE
İLKOKULU

Merhaba,
Benim adım Nisa Pekel. Peyamitepe İlkokulunda 4. Sınıf öğrencisiyim. Benim Çamlıdere'ye gitme nedenim sınıfça bir gezi yapacaktık, bu yüzden Çamlıdere'yi tercih ettik. Oraya herkesin gitmesini tercih ederim. Ben orayı çok sevdim, özellikle de ağaçları ve gölünü çok sevdim. Çünkü ağaçları birbirinden büyük ve gölü de çok güzel olduğu için oraları daha çok sevdim. Öğretmenim ve Türkiye Ormancılar Derneği'ne çok çok teşekkür ederim.

Nisa PEKEL
4-R Sınıfı PEYAMİTEPE
İLKOKULU

Orman Gezisi

Orman çok güzeldi ve çok beğendim. Karınca yuvasını gördüm. Ağaçların yaşını saymayı öğrendim. Orası çok güzel bir yermiş. Ormanı gezdik sonra köfte-ekmek yedik. Sonra körebe, uykucu horoz, ortada sıçan gibi oyunlar oynadık. Otobüse bindik ve bize ormandan oyun verdiler. Ve gezimiz sona erdi, okul bahçesine girdik. Oyunlarla fotoğraf çekildik ve evimize gittik. "ORMANI KORUYALIM"

Şerife Nur Başaran
4-R Sınıfı PEYAMİTEPE
İLKOKULU

ORMAN

Benim adım İbrahim. Otobüsle ormana gittik. Oradaki mühendis bize ağaçların yaşını nasıl sayacağımızı öğretti. Sonra çardakta oynadık, yiyeceklerimizi yedik, su içtik ve gezmeye başladık. Üç tane nehir gördük. Biraz yürüdükten sonra gözlerime inanamadım. Bütün ağaçlar yanmış ya da şimşek vurmuş. Birazcık daha yürüdük göle vardık. Orada fotoğraf çekildik. Sonra köfte-ekmek yedik. Yağmur yağdı ve eve gittik.

İbrahim BAŞARAN
4-R Sınıfı PEYAMİTEPE
İLKOKULU

Çam Çıralı Kanser Hastalığı¹

R. Ceyda BERAM^{1*},
Funda OSKAY²,
A. Gülden ADAY KAYA³,
Aliye ALTUNIŞIK¹,
Asko LEHTIJÄRVİ⁴,
H. Tuğba DOĞMUŞ
LEHTIJÄRVİ¹

¹Süleyman Demirel Üniversitesi,
Orman Fakültesi, Isparta

²Çankırı Karatekin Üniversitesi,
Orman Fakültesi, Çankırı

³Süleyman Demirel Üniversitesi,
Yenişarbademli Meslek
Yüksekokulu, Isparta

⁴Bursa Teknik Üniversitesi,
Orman Fakültesi, Bursa

*ceydaberam@gmail.com

Fusarium circinatum Nirenberg ve O'Donnell (telemorf: *Gibberella circinata* Nirenberg O'Donnell), özellikle *Pinus* cinsine ait türlerde ciddi zararlara neden olan fungal bir hastalık etmenidir. Bu etmen fidanlıklarda çökertene, ormanlarda ise çam çıralı kanserine neden olmaktadır. Hastalık etmeni günümüzde, Avrupa'da karantina patojeni olarak önerilen zararlılara ait A2 listesinde (EPPO² bölgesinde yer alan ancak çok geniş yayılışı bulunmayan) yer almaktadır.

Yetişkin ağaçlarda, çam çıralı kanserinin en yaygın belirtisi; ana gövdede, tepe tacında veya dallarda reçineli kanser oluşumudur. Etmen başlangıçta ağaç dallarını enfekte ederek kabuk, kök ve gövdede çatlamlar meydana getirmekte, oluşan reçine salgısı sonucunda ağaçta kanserli dokular gözlenmektedir. Hastalık çam türlerinde ağaç gövdesini tamamen kuşattığı durumlarda ise ölümlere sebep olmaktadır. Dünya üzerinde çam fidanlarının önemli patojeni olarak düşünülen bu etmen, fidanlıklarda çökertene ve sürgünlerde geriye doğru ölümlere yol açmaktadır.

İlk kez 1945 yılında Güney Amerika'da tanımlandığında endemik olduğu düşünülen bu patojenin daha sonra gerçekleştirilen çalışmalarda Meksika kökenli olabileceği ileri sürülmüştür. Tespit edildiği zamandan günümüze kadar hızlı bir şekilde yayılış göstererek, Orta Amerika (Haiti ve Honduras), Güney Afrika, Güney Amerika (Şili, Kolombiya ve Uruguay), Asya (Güney Kore Cumhuriyeti ve Japonya) ve Güney Avrupa gibi

farklı kıtalara ulaşmıştır. Avrupa'da ilk olarak 21. yüzyılın başlarında İspanya'da bulunan *Pinus radiata* D. Don plantasyonlarında görülen hastalık, yakın geçmişte Portekiz, Fransa ve İtalya'da rapor edilmiştir. *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco ile birlikte en az 57 *Pinus* cinsine ait türün çam çıralı kanserine çeşitli derecelerde duyarlı olduğu bilinmektedir.

EFSA (Avrupa Gıda Güvenliği Kurumu), mevcut konukçu dağılımı ve iklim koşulları altında, bu patojenin (Batı Rusya ormanları hariç) Avrupa'da bulunan 50 milyon hektar çam ormanının yaklaşık %20'sini tehlikeye attığını bildirmiştir. Patojen çok kısa bir sürede neredeyse tüm Avrupa'yı etkisi altına alacak potansiyele sahiptir.

Tüm bu nedenlerle, Avrupa genelinde bu patojenin önemi açısından farkındalığı arttırmak ve tespitinden mücadelesine kullanılan yöntemleri en iyi hale getirmek amacı ile Avrupa Birliği tarafından, bugüne kadar 35 ülkenin katılımının sağlandığı bir COST aksiyonu programı (COST Action FP1406:

1- Bu metin, Avrupa Birliği COST aksiyonu FP1406: PINESTRENGTH projesi kapsamında, Çam Çıralı Kanseri hakkında, gerek ormancuların gerekse orman sahiplerinin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi amacı ile İngilizce olarak hazırlanan tanıtım broşürünün Türkçe çevirisini içermektedir. Akademisyen ve ormancı meslektaşlarımızı bu hastalık ve ilgili COST aksiyonu hakkında kısaca bilgilendirmek amacıyla burada paylaşmıştır. Bu hastalık ile ilgili detaylı bir derleme çalışması, BİLGE Uluslararası Fen ve Teknoloji Araştırmaları Dergisi'nin 2017-1-(1) sayısında yayınlanmıştır.

2- EPPO: Avrupa ve Akdeniz Bitki Sağlığını Koruma Örgütü

PINESTRENGTH) başlatılmıştır. Araştırmacılar, ormancılar, ilgili endüstri kolları ve politikacıların ortak çalışmalarının ve bilgi paylaşımının desteklediği bu işbirliği sayesinde, aksiyona dahil olmayan ancak bu patojen ve diğer bitki hastalıkları konusunda oldukça tecrübeli olan; Şili, Yeni Zelanda, Kore Cumhuriyeti, Güney Afrika ve ABD gibi ülkeler, Avrupa ülkelerinin bilgi ve becerilerine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Aksiyonda 6 farklı çalışma grubu bulunmaktadır. Bu gruplar; WG1: Patojenin teşhisi, WG2: Diğer orman zararlıları ve patojenlerle etkileşimleri, WG3: Hastalığın yayılışı, WG4: Zararlıların risk analizleri, WG5: Orman ve orman fidanlıklarında hastalığın kontrolü, WG6: Koordinasyon, araştırmadaki eksikliklerin giderilmesi ve bilgi aktarımı'dır. Daha fazla bilgi için <http://www.pinestrength.eu/> adresini ziyaret edebilirsiniz.

Ülkemizde Çam Çıralı Kanser Hastalığı

Hastalık etmeni, Türkiye'de varlığı bilinmeyen karantinaya tabi zararlı bir organizmadır

. Bu zararlı organizma 2007 yılından bu yana Avrupa Birliği bitki sağlığı önlemlerine konu olmuş, ülkemize girişi ve yayılması, 17.06.2014 tarihinde yayınlanan, "Ani Meşe Ölümü ve Çam Çıralı Kanser Hastalığı İle Turuncğil Uzun Antenli Böceği Ve Kestane Gal Arısı Mücadelesi Hakkında Yönetmelik" hükümlerince yasaklanmıştır. Hastalık için "Çam Çıralı Kanser Hastalığı (*Gibberella circinata*) Sürvey Talimatı" gereğince düzenli sürveyler de yapılmaktadır.

Bu COST aksiyonu aracılığı ile biri, ülkemiz çam türlerinin çam çıralı kanser hastalığına karşı duyarlılığının test edildiği, diğeri ise çeşitli çam türlerine ait tohumların fungal topluluklarının araştırıldığı iki farklı ortak çalışma başlatılmıştır. Çalışmalar sonucunda elde edilecek bulgular, ülkemiz ormancılığını ve ülkemiz ormanlarının geleceğini önemli ölçüde etkileyebilecek olan bu

zararlı organizmaya karşı alınması gereken önlemlerin bilimsel dayanaklarını da oluşturacaktır.

Teşekkür

Yazarlar olarak, bu hastalık etmenini tanımamıza ve önemi açısından farkındalığımızı arttırarak ülke çapında hazırlıklı olmamıza olanak sağlayan COST-FP1406 aksiyonuna teşekkür ederiz.

Hastalığın tipik belirtisi olan reçine akıntısı

Hastalık etmeninden kaynaklanan kuruma

Ağaçta reçine akıntısıyla tamamen kaplanmış nekrotik kısım

Ağaç kesitinde *F. circinata*'un neden olduğu kanserli kısımlar

Kulaklı Orman Baykuşunun Bize Anlat Dediği Mevzuat!

İbrahim KOLBAŞ

Avukat- Su Ürünleri Yüksek
Müh.

‘Eski milli futbolcu Emre Aşık’ın eşi Yağmur Aşık, sokakta bulduğu bir baykuşu veterinerlere getirdi. Baykuş, çok az bulunan Kulaklı Orman Baykuşu çıkınca veteriner prosedür gereği bakanlığa haber vermeleri gerektiğini, bu süreçte baykuşu teslim edemeyeceklerini söyledi. Bunun üzerine çığına dönen Yağmur Aşık, veterinerlere saldırdı, akıl almaz tehditler savurdu’

Bu haber, Sözcü Gazetesinin 27 Mart 2017 tarihinde yer almıştır.

Tabidir ki duyarlı bir vatandaşın yaralı bir hayvanı tedavi için ilgili sağlık birimlerine ulaştırması vicdani ve yasal görevidir. Ancak bu görev yerine getirilirken Veteriner Hekime yapılan saldırının üzücü bir olay olduğunu belirttikten sonra kamuoyunca az bilinen yaban hayvanlarının konutlarda, işyerlerinde ya da eklentilerinde beslenmesi ve bakımlarının yasal olarak nasıl sağlanacağı hakkında bilgilerimi paylaşma gereği hissettim.

Koruma Altındaki Yaban Hayvanlarının Bakımları:

Bilindiği üzere 2016-2017 Av Dönemi Merkez Av Komisyonu Kararlarına göre "İzin almaksızın av ve yaban hayvanlarını beslemek, büyütme, üretme ve bulundurmaları yasaktır." Bu konuda *Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik* gereği yürürlükte olan mevzuata ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere ters düşmemek şartı ve bunların ticaretini yapmamak kaydıyla, gerçek ve tüzel kişilerin evlerinde ve işyerlerinde yırtıcı, saldırgan ve zehirli türler hariç tüm memelilerde ve sürüngenlerde; yavrular dâhil on bireyi, kanatlılarda; yavrular dâhil elli bireyi geçmeyen sayıda birey barındırılmasını ve bunların bakımının üstlenilmesini ifade etmektedir. Yukarıda belirtilen sayılardan daha fazla miktarlarda av ve yaban hayvanı barındırmak ve bulundurmaları isteyenler, ancak hayvanat bahçeleri ile ilgili mevzuata göre kuruluş yaparak faaliyetlerini sürdürebilirler.

Olayı, Kulaklı Orman Baykuşu (Long-eared owl) *Asio otus* özelinde incelediğimizde Doğa ve Doğal Kaynakların Korunması için Uluslararası Birlik (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) Tehdit Altındaki Türler listesinde **Asgari endişe (LC)** düzeyine koruma altında olduğu bilinmektedir. Ayrıca, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca Belirlenen Yaban Hayvanları, Av Hayvanları ve Koruma Altına Alınan Yaban Hayvanları Ek II Listesi ile koruma altına alınmıştır. Yukarıda adı geçen yönetmelik açısından

incelendiğinde ise Kulaklı Orman Baykuşunun yırtıcı kuş olması nedeni ile zaten gerçek ve tüzel kişilerin evlerinde ve işyerlerinde beslemek, büyütme, üretme ve bulundurmaları yasaktır.

O halde hasta, yaralı ve tedaviye muhtaç yaban hayvanları bulunduğunda ne yapılmalıdır?

Her bir yaban hayvanı besin zinciri içinde biri diğerinin avını oluşturmaktadır. Bir başka deyişle bu hayvanlar arasında av-avcı ilişkisi olup bu da ekolojik besin zincirinin bir parçasını oluşturmaktadır. Bu ilişki dışında koruma altındaki bu türün avlanması yasaklanmıştır. Kulaklı Orman Baykuşunun ya da koruma altındaki bir türün yaralı ya da hasta bulunması halinde öncelikle serbest ya da sorumlu Veteriner Hekimlerce ilk tedavileri sağlandıktan sonra Orman Bakanlığınca haber verilerek teslim alınması sağlanmalıdır. Bakanlık, bakım ve tedaviye muhtaç yaban hayvanları için kurtarma, tedavi ve rehabilitasyon merkezleri vasıtası ile destek sağlamaktadır. Genellikle ilk tedavi için veteriner kliniklerine getirilen yaban hayvanlarının ilk tedavisi bitirildikten sonra bu hayvanların sonraki bakımlarının kendilerince üstlenilmesi teklif edilmektedir. Ancak 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununda tarifi yapılan yaban hayvan tanımını bu masum isteği karşılamaya cevaz vermemektedir (5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununda yabani hayvan; doğada serbest olarak yaşayan evcilleştirilmemiş ve kültüre alınmamış omurgalı omurgasız hayvanlar olarak tanımlanmaktadır). Aynı yasada yabani hayvanların yaşama ortamlarından koparılması, doğada serbest olarak yaşayan

bir hayvanın özgürlükten yoksun bırakılmamasının esas olduğu ifade edilmektedir. Şu unutulmamalıdır ki yaban hayvanı üreme, beslenme ve barınma ihtiyaçları kendisi tarafından sağlandığı ölçüde yabani özelliklerini korumaktadır. Veteriner hekim bakıma muhtaç bir yaban hayvanını tedavi ettikten sonra onu ait olduğu doğaya kazandırmak üzere Orman ve Su İşleri Bakanlığınca teslim etmesi görev ve sorumluluğundadır.

Yabani hayvanların yabani ekosistem dışında bakım ve beslenmeleri halinde ne olur?

Bu durumda Av Koruma Memurlarınca 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 20. maddesi ve Merkez Av Komisyonu kararları ve diğer mevzuat çerçevesinde belgesiz yaban hayvanlarına el konulmaktadır. Aynı yasanın 28. maddesi kapsamında ise Bakanlık tarafından doğal yaşama ortamlarında serbest bırakılmaktadır. 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 6. Maddesi kapsamında Kabahat olarak sayılan bu eylem aynı yasanın 24. Maddesine göre idari para cezası ile cezalandırılmaktadır.

Doğu Kayını (*Fagus orientalis* Lipsky) Ormanlarında Tabii Tensil Çalışmaları ile İlgili Pratik Bazı Tespitler: Ordu-Akkuş Örneği

Nazım ÖZTÜRK

Emekli Orman Yüksek Mühendisi

Söze Saygıdeğer Rahmetli Hocam Prof. Dr. Fikret SAATÇIOĞLU'nun meşhur, veciz, her konuya uyarlanabilen ve ileriye dönük meşhur ifadesi ile başlamak istiyorum: “*Gaye uzaktadır, ona giden yol, bugün ve buradan başlar*”. Ne güzel söylemişsin, Rahmetli Hocam.

Ormancılıkta genellikle çalışmalar uzun vadeli. Türkiye’de genel olarak 1.961.660 ha kayın ormanı mevcuttur. Bunun 1.621.257 hektarı normal, 340.403 hektarı ise bozuk orman niteliğindedir (OGM, 2013). Bu ormanlarda amenajman planları yapılırken saha bloklara ayrılır. Genellikle en yaşlı blok tensile ayrılır. Tabii tensil yapılacak sahalara belirlenir.

Türkiye’de maalesef yanlış müdahalelerle kayın ormanları bozulmuştur. Yani kapalılık 0,6’nın altına düşmüştür. Lokal olarak başarılı istisnalar olmakla birlikte, kapalılığın 0,6’nın altına düştüğü yerlerde tabii gençleştirme yapmak genel olarak zordur. Ormancılık tabiri ile “saha yabanlaşmıştır”.

Normal kapalılığın olduğu 0,6’nın üzerindeki meşcerelerde tabii tensil çalışması yapmak için bu meşcerelerin detay silvikültür planlarının yapılması gerekir. Bu planlar yapılır ve

Fotoğraf: Yılmaz SAKARYA

uygulamaya konulur. Şunu kesinlikle unutmamak gerekir: Bakım tedbirleri görmüş kayın ormanlarında hiçbir zaman “hazırlama kesimi” yapılmamalıdır. Aksi takdirde sahanın yabanlaşması kaçınılmaz olur. Zaten böyle meşcerelerde tohumlama kesimi ile gençleştirmeye başlanır.

Detay silvikültür planına uygun olarak, doğrudan bol tohum yılını tespit edip, o yılın sonbaharında tohum döküldükten sonra Kasım ayında tohumlama kesimi yapılır. Bol tohum yılını tespit etmek için Haziran ortalarında, kayın ağaçlarının çiçeklerine bakılır. Kayınlarda genellikle bol tohum yılı 3-4 yılda bir tezahür eder. Diğer taraftan, bol tohum yılının 5-6 yılda bir hatta daha uzun

dönemli gerçekleştiği istisnalar da söz konusudur. Tohumlama kesiminden tahminen 2-3 yıl sonra sahaya yeterince tohum düştüğü tespit edilip, m²de 3-4 fidan olmak üzere 1. ışık kesimi yapılır. Bu kesimler kar yağdıktan sonra yapılmalı, sürütme kar üstünde gerçekleşmelidir. Duruma göre 2. ve 3. ışık kesimi yapılır. Bu kesimler yapıldıktan sonra sahada hektarda 30-40 ağaç kalmalıdır. Tabii olarak sahaya gençlik geldiği tespit edilip, gençliğin boyu en az 50-60 cm’ye ulaşıncaya saha boşaltılır. Bu kesimde de ışık kesimlerinde olduğu gibi kışın kar üstünde gerçekleştirilmelidir.

Bu çalışmalar esnasında takviye olarak tohum ve fidan transferi gerekirse, tohum ve fidanın

orijininin bulunduğu yer ile trans edeceğiniz yer arasındaki fark, dikey olarak yukarı doğru 250 m ve aşağı doğru 300 m'den fazla olmaması gerekir. Yatay olarak ise bu transfer mesafesi 160 km'dir. Düşük rakımlı yerlerde tenebbüh (uyanma) erken olduğu için fidan ilkbahar donlarından zarar görür.

Transfer edilen tohumlar toprağa ekilirken çok dikkatli olunması gerekir. Toprağa yaydığımız tohumların üzerinin, tohumların boyunun 1,5 misli kalınlıkta toprakla kapatılması lüzumludur. Aksi takdirde tohumun çimlenmesi zor olur. Tohum kapanmazsa kuş, böcek ve fareler bu tohumları yer.

Giresun Orman Bölge Müdürlüğü, Ordu-Akkuş İşletme Müdürlüğü'ne bağlı orman arazileri, kayının "optimal yetişme alanı" içerisinde. Buradaki ormanların %97'si kayın ile kaplıdır.

Özet halinde önemli uyarılar:

- 1) Kayında çimlenme engeli olduğu için tohum ekimi yapılacaksa sonbahar ekimi yapılmalıdır.
- 2) Tensil çalışması yapılacak sahalar mutlaka önceden ihata edilmelidir.
- 3) Bakım müdahalesi görmüş kayın ormanlarında tabii gençleştirme yapmak için ayrıca "hazırlama kesimi" yapmaya gerek yoktur.
- 4) Kapalılığın 0,6'nın altına düştüğü yerlerde tabii gençleştirme yapmak zor ve güçtür. Çünkü saha yabanlaşmıştır.
- 5) Tohum ve fidan transferine dikkat edilmelidir.
- 6) Boşaltma ve ışık kesimleri kışın kar üstünde yapılmalıdır.
- 7) Kayın ormanlarında sun'i tensil

çalışması yapılmak zorunlu ise bu sahalar için ibrelî türlerden ladin ve göknar düşünülmelidir. Çam türleri rutubeti sevmediği için düşünülmemelidir.

- 8) Detay silvikültür planlar, Ordu-Akkuş Orman İşletme Müdürlüğü'nden temin edilebilir.

Sonuçlar

Yukarıda zikredilen Ordu-Akkuş'ta yapılan çalışmalar, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi tarafından plâketle taltif edilmiştir. Bu belge orada hizmet veren tüm ormancılar için gurur vesilesidir. Hasbel kader, bu Ordu-Akkuş Orman İşletmesi'nde hizmet vermek şahsıma da nasip oldu. Bu işletmede yüzlerce hektar kayın tabii gençleştirme sahası mevcuttur. Bu çalışma ile niyetim, kayın ormanlarında çalışan tüm meslektaşlara ilgili hususta mesaj vermektir. Tüm meslektaşlarım lütfedip okurlarsa, kendimi bahtiyar bileceğim. Aslında tüm bu anlatılan hususlar, bilimsel veriler ile birlikte literatürde mevcuttur. Bana düşen ise onları bir araya getirip, pratik bilgiler

haline dönüştürmek olmuştur. Tüm çalışan meslektaşlara sevgi ve saygılar sunar, emeklilere sıhhatler diler, rahmetli olanların ruhlarının şad olmasını arzu ederim.

KAYNAKLAR

OGM (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü). (2013). Orman Atlası. 116 sayfa. Ankara, Türkiye.

Saatçioğlu, F. (1970). Sun'i Gençleştirme ve Ağaçlandırma Tekniği. İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Yayınları. İstanbul, Türkiye.

Suner, A. (1982). Düzce, Cide ve Akkuş Mintikalarında Saf Doğu Kayını Meşcerelerinin Doğal Gençleştirme Sorunları Üzerine Araştırmalar. Ormanlık Araştırma Enstitüsü Yayınları. 60 sayfa. Ankara, Türkiye.

Ürgenç, S. (1982). Orman Ağaçları Islahı. İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Yayınları, Yayın No: 2836-293. 414 sayfa. İstanbul, Türkiye.

Fotoğraf: Yılmaz SAKARYA

Yüzbaşı ve Kazuçuran Tepe

Tarık Barbaros PİLEVNE

Sıcaktı...

Uzaktaki dağların enginliğine uzanan toprak, zayıf ve kıraçtı; çayırlar keçeleşmiş, sararmıştı. Yolun iki yanında toprağın bu yavanlığını bozarak aniden ortaya çıkan garip şekilli boz kayalıklar, yer yer peribacaları görülüyordu. Üzerlerindeki irili ufaklı deliklerle; ürkütücü bir karanlık ve bilinmezlik taşıyordu bu taşlar. Ovayı çevreleyen tepelerde yine sivri kayalar süngülüyordu gökmavi ufukları. Gökten taş yağmıştı sanki buralara. Yamaçlarda, dere içlerinde tek tük şekilsiz çam ağaçları, hüzünlü ardıçlar vardı. Zayıf meşelikler ve ladenler örtüyordu ak topraklı

bayırları. Ovanın sarısıcağında her şey kıpırtısızdı, yer gök durmuş dinliyordu. Varlığını haykıran yalnızca ağustos böcekleriydi, cüretkâr ve çingiraklı... Taşa toprağa yapışan kaçamak bakışlı kelerler, kertenkeleler, harekete karşı atıklar. Bazen hırçın karga sesleri geliyordu uzaktaki kavakların sararmış, yarı çıplak dallarından. Söğütler, bir avuç çorak ekin tarlasını bölen cılız derenin kıyısına sıralanmışlardı. Yer yer alçak taş duvarlarla bölünmüş arazideki başaklar, yerden bir karış yükselebilmişlerdi. Neredeyse harman vaktiydi oysa. Haşhaşların yeşil dalları, yaprakları sararmış, mor ve beyaz çiçekleri

“Kumandan hoş geldin köyümüze, beldemize. Görevin hayırlı uğurlu olsun. Lakin bizi mahcup ettin, tez davrandın. Komşularla konuşmuştuk, biz varacaktık İhsaniye’ye, Karakola.” dedi Muhtar...”

“Beis yok, biz de bekleriz. Ben biraz aceleyimdir. Hem oldukça küçük ve sakin bir yer ilçe merkezi, uzak da değil. Can sıkıntısı işte, şöyle bir tanıyalım çevremizi istedik. Nasılsınız? Nişler, neylersiniz, neyle geçinirsiniz?”

“Gördüğün gibi toprağımız, geçimimiz zayıftır, bire beş on anca verir. Biraz da hububat, haşgeş... Anca kendimizi besleriz, o da rahmet yağarsa! Bazen kavrulur yaz ortasında ekinimiz, aç kalırız. Üç beş davar, inek besler, günlük işlere, mevsiminde gurbete gider geliriz.”

“İhsaniye halkı 93 muhaciri, çalışkan, üretken, görgülü insanlar. Size göre durumları da iyi gibi. Onların bir şeylerini örnek alsanız...” “İyi diyorsun da Kumandan, kiblemizde Demirli köyü var temsil, bizden kötü. Bizler yine taşçılık yapıcılığa gideriz az çok. Oncağızlar yarı aç yarı tok gezer. Uzak ormandan ağaç kesip, odununu tahtasını satıp geçinirler. Devlet, alsa da topuyla göçürse bitek yerlere, verimli ovalara hiç biri hayır demez, gönüllü terk eder giderler ata ocaklarını...”

“Önümüzdeki bu yol nereye uzanır?” “İleride Sarıcaova var, Karaçay Çerkezi... Temiz, töreli insanlardır. Ötesinde dağa sarar yol, Bağışiş’e varır. Sonra Büyükyayla’dan Kırka’ya iner, Seyitgazi, Eskişehir...” “Kazuçuran, Karabörklü tepeler varmış buralarda...” “Te yukarıda, annecimize düşer.” “Kolankayaları?” “Ardımızda, Sarıcaova yolundan görülür. Sıra sıra kayalardır...”

kapsüllere dönmüştü. Seyrekçe geçen arabalarının tekerlekleri, toprak yolda derin, belirgin izler bırakıyordu. Yaşlı ve zayıftı çift koşulmuş atlar, bu yoksul ve yamalı toprakların bir parçasıydılar sanki. Ahşap tekerlekleri yüksek ve sağlamdı arabaların, dingil araları mesafeli ve ayarlanabilirdi. Yanlarındaki tahta çıkmalarla daha fazla yük taşıyorlardı.

Gün ikindiye varmadan bozkırın tenhalığını tekdüze nal sesleri bozdu. Toprak yolda toz kaldırarak ilerleyenler iki askerdi. Öndeki orta yaşlı bir subaydı. Çerkez eğerine sağlam oturmuştu, rahat ve özgüvenliydi. Geniş üzengilere bastığı körüklü çizmelerinin üzerinde yükselerek çevreye göz atıyordu bazen. Külot pantolonunun üstündeki kruvaze ceketini geniş bir deri kemer sıkıyordu ortadan. Belinin sağ ön yanında kocaman bir tabanca, kılıfıyla bu kemere bağlanıyordu. Omzundan çapraz aşan daha ince bir kayış, apoletli, krem rengi üniformasını toparlıyordu. İki iri kapaklı, düğmeli ve desenli cep, tüm göğsünü kaplıyordu. Geniş siperlikli başlığındaki jandarma kokartını defne dalları çevreliyordu. Kuşanmış bir onbaşı izliyordu

onu, sol yanından ve bir at boyu ardından... Kolunda kırmızı bir pırpır, belinde kasaturası ve fişekliği vardı. Omzundaki çapraz asılı piyade tüfeğinin ışıldayan namlusu, atının yürüyüşüne uyumlu olarak alçalıp yükseliyordu uzaktan. Köye yaklaşmışlardı. Kayaların, taşların arasındaki düzlüklere sığınmış evlerin başladığı yerde atlarından indiler. Kerpiç duvarlı evlerin duldasında ağullar vardı. Sokaklara yayılan sızıntılara, hayvan terslerine basmamaya çalışarak ilerlediler. Rastladıkları ilk köylüye muhtarın evini sordular. Telaşla yaklaşan iki kişi karşılıklı çayırılıkta gezdirmek, terlerini soğutmak için atlarını yedeklediler. Öne çıkıntılı direklerinin aktoprakla örtüldüğü alçak damlı bir köy evinin önünde, iri yarı kır sakallı biri karşıladı onları, buyur etti. Birkaç basamak merdiveni çıkıp odanın önündeki hayatın tahta peykelerine oturdular. Köylüler yün döşekler serdiler atlarına, arkalarını ot minderlerle beslediler. İbrikle gelen bir delikanlı, ellerini yüzlerini yıkattı bakır sahanda, kurulattı ince bir peşkirle. Bu arada yakın hanelerden çıkıp gelenler, konuğun elini iki eliyle kavrayıp selam verip oturanlar oldu mekâna, edeplince. Merhabalaştılar...

Susunluk oldu, Subayın gözleri daldı bir süre, kimse konuşmadı...

Tütün sardı bir köylü, usulünce ıslatmadan uzattı...

Sessizliği yaşlı köylülerden biri bozdu: "Memleket nere kumandan?" "Denizli"

Bakışları ılıdı insanların, "El değilsin, sen de bizlerdensin" gibi...

"Daha önce buralara yolun düşmüş anlaşılın" dedi biri.

"Hayır, ilk kez geliyorum, Askeri okulda harp tarihi derslerimizde öğrendik bu yerlerin adlarını. Bir de şahit olandan dinlemek isterdim. Neler yaşandı harpte buralarda, bileniniz var mı?"

Sustular, Muhtarda toplandı bakışları...

"Anlatayım kumandan: Ben sekiz - on yaşlarındaydım. Köyümüzde, Bayramaliler'de yaşlılar, kadınlar ve çocuklar kaldıydı hep. Mustafa Kemal'in ordusunda gençlerimiz, babalarımız; bazıları da asker kaçığı, bildiğin çeteydi. Hemen yakınımıza Döğer'e Yunan ihtiyatı kondu dediler, konuşulurdu köy odalarında usulca.

Eratı çokmuş, kolordu mu neymiş! Bizim askeri pek görmezdik, fakat onlar bizi gözler, izlerdi, bilirdik. Oralarda bir yerlerdeydiler, belki şu kayanın ardında, karşı tepelerdeydiler, hissederdik. Yunanlı da bilirdi, uzakta değildiler. Muhtar, dedemdi. Bazı gelir, köyün erkeklerini içtima ederlerdi, dizerlerdi karşılarına, yanlarında Cavırcılar... Onlar kim dersin, onlar da bizim satılmışlarımız... Satılmışlar ki; iki davara, bir çuval una... İşgalciye iz belletir, yol öğretir, rehberlik ederlerdi. Hatta şu Kayıhan'dan bir Cavırcı, Kolankayasında muharebede, öne düştü, yan ateşine aldırdı, kırdırdı askerimizi. Sonrası iyi olmadı gerçi, kellesi bok çukurunda bulundu. Lakin çok zayıat verdik o sıra. Şehidin kefeni olmaz, bir koca çukura gömüldü hepsi, bir arada, Sarıcaova yanında. Dersen gösteririm, kan mezarı gibi etrafına sıra taşlar ördük sonra; çocuktuk, çobandık. Üzerinde gezersen şehit kemiği takılır ayağına...

Elindeki pusuladan ad okurdu Yunanlı; Ahmet oğlu Bayram kim, nerde? Ses çıkmaz bizimkilerden... Cavırcı atılırdı oradan; Kemal'de... Söverdi Yunan komutanı kendi dilinde, anlardık gücenirdik, lakin korkar seslenemezdik. Çünkü beğenmediklerini siper kazmaya gönderirlerdi. Arkadaki koruya saklanırdı kadınlarımız, kızlarımız, şosedan toz bulutu kalktığında. Kaçamayanlar gizlenir bir köşelere, yüzlerine kömür karası çalar, çirkinleşirdi. Hani, sataşmayalar diye güya. Cephede, orta yerde kalmak ne demek! Bir yanımız Müslüman, bir yanımız kahpe cavır, zordu... Unumuzu bulgurumuzu, malımızı maşatımızı gizledik hep şu taşların içine, kayaların ardına. Hatta geçici ağullar yaptık gözden irak yerlere,

dağlara. Ne varsa elde avuçta; birkaç keçi, iki oğlak, sakladık orman içine. Gecede gündüzde gider beslerdik, sularlık dedemle.”

Merakla dinliyordu, konuklar ve köylüler. Bu arada soğuk ayran geldi, bir solukta içtiler. Kumandana döndü Muhtar, terini yağlığına sildi: “İki taraf da bekledi. Katlanan, dayanan, sıkılmayan, sebat eden bizimkilerdi. Sakarya’dan halsiz dönen Yunan ise durgun su gibi kokuşuyordu; zihni bulanmıştı, güvensizdi, gerilmişti, özlemişti. Sıcak aylardı, bu sıralardı. Akşam alacalarında belirip kaybolmaya başladı bazı gölgeler, karşı tepelerde, dere içlerinde. Atlı, silahlı, kalpaklılardı, dürbünleriyle gözlüyorlardı. Gelip geçen yolculardan duyduk, bir tümen süvariymiş. Emirdağı yanlarından gelmişler. Han’da, Kayı’da geceleyip sürmüşler; Bağış’e, Yapıldak’a dağılmış oturmuşlar. Uzak değil, hemen şu dağların ardında... Bir sabaha karşı, gece güne kavuşmadan uyandık, karşı tepeler yanıyordu! Top sesi, tüfek sesine karışıyordu. Bilinmez dost kim, düşman nerede! Kaldık ara yerde; ateş, barut, toz duman içinde. Sindik evlerimize, gizlendik. O gece mum, kandil yakmadık. Her iki yandan kaçaklar geçiyordu köy ortasından; karanlık, suskun, selamsız... O gün süvarimiz Karabörklü’ye hücum etmiş, Yunan da mevzisini terk etmemiş, topuyla, tüfeğiyle direnmiş. Kazuçuran’ı ise sabahleyin piyade hücumuyla zapt etmişiz, ikindide geri almış cavır inadıyla düşman. Aynı gün Afyon’da, Sincanlı’da, Sandıklı’da her yanda, her cepheye saldırmışmız. Sonraki günde de gördüğün bu tepelerde tevatür harp oldu: Yanıktepe, Kabaçkiran, Evliyatepe... Akşamüzeri Kazuçuran’ı yeniden aldık. Yunan,

Teperoğlan’dan çekildi, Döğeri boşalttı. Süvarimiz, Sarıcaova’ya, Hacıbeyli’ye indi”

Araya girdi Subay: “Birinci Ordu, karşısındaki Yunan tümenlerini bozmuş, Sincanlı Ovasına dökmüştü. Yunan komutanlığı ikinci gün İhsaniye’den trenle ihtiyat askeri sevk etti Afyon’a. İkinci Ordu Komutanı da, bütün cephe için taarruz emri verdi. Salih Omurtak, 61. Tümeniyle burada yaman savaştı. Süngü hücumlarıyla düşman siperlerine girdi. Miralay Hacı Arif Bey, Süvari Tümeniyle Eskişehir - Afyon demiryolunu kesti, Altıntaş üzerinden yürüyüp 29 Ağustos’ta Kütahya’yı kurtardı.”

Babacan baktı Muhtar: “Okulda derslerini iyi bellemişsin kumandan. Bizler ise gördüğümüzü, duyduğumuzu anlatırız. Yanılmamız varsa düzelte koy.” “Sen devam et” dedi kumandan, öteki nazlandı: “Daha ne anlatayım, harp hali bu, kötü günlerdi, geldi geçti.” Evinin kapısına doğru seslendi: “Sofrayı getirin gare kızanlar!” Karşısındakinin ısrarla gözünün içine baktığını görünce dayanamadı, sürdürdü: “Birkaç gün bekledik, evlerimize kapandık,

tedirgindik, korkuyorduk ama mal canın yongası; aklımızda fikrimizde mallar... Bir gece davrandık dedemle, ayışığında. Vardık, besledik suladık davarımızı, oh ne güzel! Köyümüze inen keçiyoluna düştük. Bir kayanın etrafından dolandık ki, önüm sıra yürüyen dedem el etti, durdum..." Sustu, bekledi... "Bizden bu kadar şincik." Sonra konuğuna döndü: "Biraz da sen anlat arkideş, memlekette kimler kaldı; ana, baba, kardeş..." "Kimsem yok benim; yetimim, şehit evladım. Anamı da çocuk yaşta kaybettim. Beni Devletim okuttu." "Allah gani gani rahmet eylesin ikisine de. Nerede şehit düşmüş rahmetli?" "Burada, şu karşıki tepede!" Subayın baktığı yerde Kazuçuran Tepe vardı. Birden akşamın alacası çöktü kaldı ovaya. Efildeyen yapraklar kıvıldamaz oldu. Akşam telaşında cıvıldaşan serçeler, kabaran güvercinler sustu. Sinekler böcekler öylece havada asılı kaldı. Titreyen, giderek heyecanlanan sesiyle devam etti karayağız adam: "Babam, 61. Tümen, 174. Alay'dan Piyade Yüzbaşı Bahadır Bey, 27 Ağustos akşamı Kazuçuran Tepe'de, askerinin önünde düşman siperlerine dalıp göğüs göğüse çarpışırken süngüledi. Öyle söylüyor silah arkadaşları. Sıhhiyelerle cephe gerisine sevk edilmiş ama daha sonra naaşı da bulunamamış, kendisi de. Şehit, kayıp kaydı düşmüşler..."

Karşı dağlardan esen yel, serinletti biraz bozkır akşamını. Sofra örtüsü geldi bu ara, serildi. Arkasından geniş tahtasıyla sofranın altı ve bakır sinide dumanı tüten bir tas çorba... "Buyurun" Konuklar yaklaştılar önce, Türk usulü bağdaş kurdular, örtüyü üzerlerine çektiler. Sonra yaşlılar yanaştı, gençler için ikinci bir sofranın kuruldu bitişğe. Durdular

beklediler, ilk kaşığı beslemeyle konuk saldı bakır sahana...

"İki çalının arasında bir sedye, bir subay inliyordu. İki çalının arasındaydı..."

"Bir şey mi dedin Muhtar?" Çakır gözleri önünde sabitlenmişti, çorbaya kaşık uzatan eli öylece havadaydı, silkindi; etrafına bakındı, ne diyeceğini bilemedi: "Ben mi, ben hiç bişeycik demedim." İsteksiz bir kaç kaşık çaldı bakır sahana: "Siz devam edin, önünüzde kırdan gelip yediydim, doyurun karnınızı." Kalktı, hayat'ın kenarına yürüdü; sigara sardı, yaktı, derin bir duman saldı karşıki dağa doğru, gözlerinin önünden puslu, bulutlu görüntüler akışıyordu: "Geçmiş olsun kardeş" "Ben bu yarayı geçiremem dayı" "Sedyeciler nerede?" "Kesif ateş altında kaldılar, bırakıp kaçtılar. Akşamdan bu yana çok kanadı yaralarım." "Nerelisin Yüzbaşım?" "Denizlili" Çatlak dudaklarını ıslatmıştı dedesi, birkaç yudum su vermiş, kan bulaşığı ellerini iri nasırlı avuçlarının arasına almış, saçlarını okşamıştı. Derin soluklardan sonra başı öte yana düşmüş, hareketsiz kalmıştı sedyede yatan. Geniş göğsü kızıl kana boyanmıştı. Uykuya dalmış gibiydi; yiğit, güzel bir adamdı. Döndü baktı, sofradakine benziyordu. Göz kapaklarını sıvazlayıp başucunda duasını okumuş, doğrulmuştu yaşlı adam; "Ortalık durulduktan sonra gelir defnederiz mevtayı, hadi gidelim." Daha sonra, daha sonrası olmadı, herkes için zor zamanlardı. O kadar çok ölü kalmıştı ki bu dağlarda! Kurda kuşa yem olmuş çürümüşü bedenler, kokular sarmıştı dereleri, Eylül sıcağında...

Günün ilk ışıkları kızılın her çeşidiyle uzak tepelerin ardında

belirdiğinde, Onbaşı iki atı yedeklemiş kapının önünde bekliyordu. Konuk odasından çıkan Yüzbaşı, çevik bir hareketle atına bindi. Uğurlamak için bekleyenleri örgü kamçısı ve deri eldivenleriyle selamladı, atının başını Kazuçuran Tepe'ye çevirdi. Başlı morca dumanlanıyordu koca dağın, sabah serinliğinde. Kopkoyu meşelikleriyle iri kütlesiyle ve güvenle yaslanıyordu Anadolu'nun bağrına; heybetliydi, görmüş geçirmişti. Durdu, iyice baktı, sanki oralarda bir ışıltı, bir kırmızı arar gibiydi. Yanık çehresiyle sert ve nizami bir asker selamı gönderdi ona doğru. Sonra döndü tırısı kaldırdı atını, köyün kargacık burgacık yollarından çıkıp düze, ovaya indi. Batıdan esen sabah rüzgârı, ıslanan yanaklarını üşütüyordu...

Hasanboğuldu Film ve Ormanlar

S. Serdar YEGÜL
Orman Mühendisi

“Uyuşamayız yollarımız ayrı!”

Siz ovada yaşar evlerde yatar,

Biz dağlarda yaşar çadırlarda yatarız.

Ovada büyüyen dağda yapamaz.

Kar altında odun kesmek,

Bahçede bostan ekmeye benzemez.

Onun için unut beni artık Hasan!

Kazdağlarının muhteşem güzellikleri altında yürümeye ne dersiniz? Üstelik bu yürüyüş esnasında usta bir ağzıdan hikâyeler de dinleyeceğiz. Cevabınız evetse, e ne duruyoruz o zaman! Haydi yürüyüşe!

Yürüyüş güzergâhımız, Sabahattin Ali'nin *Hasanboğuldu* hikâyesinde anlattığı güzergâh olacak. Yani Balıkesir'in Edremit ilçesinin Zeytinli köyünden hareket edecek, bin metre yükseklikte öğle yemeği molası verecek, mola esnasında *Hasanboğuldu* hikâyesini dinleyecek ve eğer gücümüz yeterse Yüksekoba köyüne çıkacağız.

Bu yazıda olaylar, *Hasanboğuldu* hikâyesinden aynı isimle sinemaya uyarlanan ve Orhan Aksoy imzasını taşıyan film üzerinden anlatılmaktadır. 1990 yılı yapımı

film, Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı ormanlarda çekilmiş olup filmde başrolleri Hülya Avşar (Hacer ve Emine) ve Yalçın Dümer (Kaymakam Murat ve Hasan) paylaşmaktadır.

FİLMİN KONUSU

Film, Edremit pazarının kurulduğu bir gün, Edremit Hükümet Konağında Yüksekobalı yaşlı bir köylünün Kaymakam Murat'ı ziyaret etmesi ve onu köylerine davet etmesi ile başlar. Kaymakam Murat daveti kabul eder ancak hemen gelemeyeceğini, başka bir Edremit pazarı günü birlikte Yüksekoba'ya dönebileceklerini söyler.

Bu arada, Hükümet Konağı koridorlarında bir Yörük kızı Kaymakam Murat'ın dikkatini

çekerek ve ona dikkatle bakar. Derken kız bir anda ortadan kaybolur.

Birkaç gün sonra Kaymakam Murat tek başına Yüksekoba'ya doğru yola çıkar. Yol üzerinde Zeytinli köyü kahvesine uğrar ve Yüksekoba köyünün yolunu sorar. Köy kahvecisi Kaymakama çok şanslı olduğunu çünkü o an oradan Yüksekoba'ya gitmekte olan bir Yörük kızının geçmekte olduğunu ve bu kızın kendisine rehberlik edebileceğini söyler. Kahvecinin bahsettiği kız, Kaymakam Murat'ın Hükümet konağında gördüğü kızdır. Böylece Kaymakam Murat ve Hacer birlikte Yüksekoba'ya doğru yola çıkarlar.

Hacer Murat'a *Hasanboğuldu* hikâyesini anlatır.

Murat önce Yörük kızının ismini öğrenir sonra da kendisini Hükümet Konağında gördüğünü, niye geldiğini sorar. Hacer de obalı yakınlarının hayvanlarını otlatırken ovaların tarlalarına girdiğini, bundan dolayı kavga çıktığını, bu konuda dilekçe vermek için geldiğini söyler.

Murat ve Hacer, muhteşem ormanların içinden geçer, dere ve gölcüklerde soluklanır ve bin metre yükseklikte öğle yemeği molası verirler. Mola esnasında Murat, Hacer'e Gök Büvet gölcüğüne neden "Hasanboğuldu" isminin verildiğini sorar. Hacer önce yutkunur sonra başlar anlatmaya...

Emine ve Hasan Edremit pazarında tanışır

Hikâye şöyledir: Yıllar yıllar önce, Kazdağlarının eteğinde Zeytinli köyünde annesiyle birlikte yaşayan, bostan (kavun, karpuz) ekip, elde ettiği ürünü Edremit pazarında satan Hasan isimli bir delikanlı vardır. Diğer tarafta ise, Kazdağlarının zirvesinde Yüksekoba köyünde yaşayan, köyünün insanları ağaç kesip kerestecilik yapan Emine isimli bir genç kız vardır. Emine, Edremit pazarında Hasan'ın pazar tezgâhından alışveriş yaparken iki genç tanışır ve birbirine sevdalanırlar. Artık her iki genç, her hafta kurulan Edremit pazarının yolunu gözlemektedirler.

İki genç birbirlerine sevdalanmıştır sevdalanmasına ama töreleri evlenmelerine izin vermemektedir. Bir gün Emine Hasan'a şöyle der: "Biz dağlılarla, siz ovalılar ne kadar da farklı yaşarsınız. Biz dağlarda yaşar çadırlarda yatar, siz ovada yaşar evlerde yatarsınız. Ovada büyüyen dağda yapamaz. Kar altında odun kesmek, bahçede bostan ekmeye benzemez. Obadan ne gelin gittiği, ne de gelin geldiği duyulmuştur. Bu

töremize aykırıdır. Ne ben senin köyüne gelebilirim ne de sen benim obama gelebilirsin. Onun için unut beni artık!" Bu söz üzerine Hasan: "Gönlüm töre dinlemez" diye karşılık verir.

Hasan, Emine'ye açılır.

Bunun üzerine Emine durumu ailesine açar, babası da konuyu obanın lideri Dede'ye iletir. Dede, obanın meydanında tüm obalıları toplar ve onların görüşlerini alır. Sonuçta şu karar çıkar: "Eğer Hasan, kırk okka has tuzu dinlenmeden ovadan obaya (dört saatlik yokuş keçi yolu) çıkarabilirse, kendisine Emine verilecektir."

Emine kararı Hasan'a iletir ve önüne kırk okka has tuz çuvalını bırakır. Hasan şaşırır; ancak yapacak bir şey de yoktur. Emine'yi sevmektedir ve tuz çuvalını taşımak zorundadır. Emine önde Hasan arkada Zeytinli'den Yüksekoba'ya doğru yola koyulurlar. Yolun yarısına geldiklerinde terleyen sırtından ıslanan tuz çuvalı Hasan'ın sırtında derin yaralar açmaya başlar. Hasan elinden geldiği kadar dayansa da, bir müddet sonra çuvalı sırtından indirmek zorunda kalır. Hasan çuvalı yere indirdiğinde, Emine: "Kavlimizde durup dinlenmek yoktur!" der. Hasan bir denemede daha bulunur ama nafi! Hasan'ın gücü tükenmiştir. Bunun üzerine Hasan: "Törene uyup, beni çok ağır sınıdın. Ben dağlara çıkamam; gel köye dönelim!" der ve devam eder: "Obama gidemem, köyüme dönemem. Beni burada bırakıp gitme!" der.

Emine üzgündür ve sessizce yoluna devam eder.

Hasan'ın gücü yarı yolda tükenir.

Emine obasına döner dönmesine ama çadırında sürekli Hasan'ı düşünmektedir. Kulaklarına Hasan'ın sesleri gelmektedir. Ertesi sabah ilk iş olarak Hasan'ı bıraktığı yere gider. Hasan bıraktığı yerde yoktur. Ancak dere kenarında Hasan'a hediye ettiği kırmızı boyun şalını bulur. Yüksekoba köylüleri de Hasan'ı aramaya çıkmışlardır. Köylüler Hasan'ın cesedini coşkun suların alıp götürdüğüne inanırlar.

Artık Emine'ye uykular haram olmuştur. Sürekli Hasan'ın sesini duymaktadır. Anne babası onu çadırlarında zor tutmaktadır. Bir gün anne babası çadırda yokken çadırın arka yüzünü keserek kaçar ve Hasan'ı bıraktığı Gök Büvet gölcüğüne gider ve gölcüğün kenarındaki Çınar ağacına, Hasan'a hediye ettiği kırmızı boyun şalıyla kendini asar."

Kaymakam Murat hikâyenin sonunu duyduğunda irkilir ve bir müddet kendine gelemmez. Sonra, Yüksekoba'ya gitmekten vazgeçtiğini ve geri dönmek istediğini Hacer'e söyler. Hacer bu sözleri duyduğunda gözleri dolar. Ağlamak üzeredir. Çünkü ikilinin birbirine olan yakınlığı ortadadır.

Murat yokuş aşağı, biraz da hızlıca yürümeye başlar. Bir müddet yürüdükten sonra fikrini tekrar değiştirir ve Hacer'e seslenir:

“Haceer!” .Hacer Murat’ın sesini duyduğunda yüzünde güller açar ve film bu sahneye biter.

Filmin sonu seyirciye bırakılmıştır. *Hasanboğuldu* hikâyesindeki trajik son, belki de Murat-Hacer yakınlaşmasında mutlu sonla bitecektir.

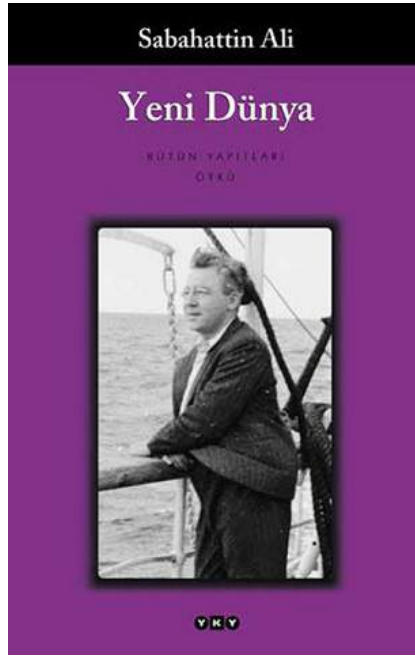

Hasan ve Emine’nin ona hediye ettiği kırmızı boyun şalı

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Filmde, Kaymakam Murat ve Hacer arasında yaşananlar ile *Hasanboğuldu* hikâyesinde Hasan ve Emine arasında yaşananlar birbirine benzemektedir. Kaymakam Murat, Edremit Hükümet Konağında nasıl Hacer’i görüp etkilenmiş ve sonrasında birbirlerine ilgileri arttıysa, benzer şekilde, *Hasanboğuldu* hikâyesinde de Hasan ve Emine Edremit pazarında birbirlerini görmüş ve her pazar kurulduğunda birbirlerini bekler olmuşlardır.

“Ovalı” Hasan ile “obalı” Emine birbirlerini sevmesine rağmen iki köy toplumu arasındaki yaşayış ve kültür farklılıklarından dolayı *Hasanboğuldu* hikâyesi trajik bir sonla bitmiştir. Benzer şekilde, Kaymakam Murat ve Hacer de birbirlerini sevmektedir, onların da birbirleri arasında yaşayış ve kültür farklılıkları vardır. Bununla birlikte, film olumlu bir havada bitmiş; Murat ve Hacer’in mutlu bir beraberliğe doğru gidebilecekleri ima edilmiştir.

Yeni Dünya’da yer alan on üç hikâyeden sonuncusu *Hasanboğuldu* hikâyesidir

Filmde anlatılan her iki hikâyenin arka planını Kazdağlarının ormanları, dereleri, çağlayanları ve kayalıkları oluşturmaktadır. Diğer taraftan, 14 sayfalık *Hasanboğuldu* hikâyesinin pek çok yerinde ağaç ve çalı isimleri geçmektedir: Zeytin, Salkın Söğüt, Çam, Çınar, Böğürtlen, Hayıt gibi..

Filmde, yüksek kesimlerde yaşayan insanlar ağaç kesme ve hayvan otlatma becerilerini geliştirirken, alçak yerlerde yaşayan insanlar tarım yapma becerilerini geliştirmişlerdir. Farklı doğa şartları, insanların farklı beceriler geliştirmesine neden olmuştur. Ormancılık terminolojisini (jargonunu) kullanacak olursak, “aşağı havza”da ve “yukarı havza”da yaşayan insanların becerileri, yaşayış tarzları, kültürleri ve toplum kuralları birbirlerinden farklıdır.

“Aşağı” ve “yukarı” havzalardan insanlar birbirlerine gönül düşürüldüklerinde ise her iki

toplumun büyükleri törelerini delil göstererek iki gencin evliliğini uygun görmemekte ve filmde olduğu üzere güçlük çıkarmaktadırlar.

Filmde, *Hasanboğuldu* hikâyesindeki trajik son, aynen beyazperdeye yansıtılmıştır. Toplum kuralları esnetilmezse insanlar ya ölmekte ya da akıl sağlıklarını yitirmektedirler. Ancak filmde, *Hasanboğuldu* hikâyesinden farklı olarak, Kaymakam Murat’ın ikinci kez fikrini değiştirip Yüksekoba’ya Hacer’le birlikte gitmek istemesi, bu kez durumun değişebileceği izlenimini vermektedir.

1943 yılında yazılmış ve trajik sonla biten *Hasanboğuldu* hikâyesi, 1990 yılında filme çekildiğinde, filmin son sahnesi Murat’ın geri döndüğünü gören ve yüzünde güller açan bir Hacer sahnesiyle bitmektedir. Zaman, bir edebî eserin yorumlanışında etkili olabilmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak, toplumların giderek birbirlerine daha çok benzediği günümüz “küresel köy”ünde, aynı hikâye beyaz perdeye tekrar aktarılsaydı, acaba nasıl bir sonuç çıkardı diye düşünmekten kendimizi alamıyoruz.

Filmi izlemeniz öneriyor ve iyi seyirler diliyoruz.

BENELUX

Paris-Luxemburg-Köln-Rotterdam- Amsterdam-Brüksel Turu

Özgen DEMİREL

19-26 Mayıs 2017 tarihleri arası (7 gece 8 gün) meslektaşlar, eşleri ve yakın dostlarımızdan oluşan grubumuzla Benelux (Paris-Luxemburg-Köln-Rotterdam-

Amsterdam-Brüksel) turumuza, Ankara, İstanbul'dan hareketle ilk durağımız, Fransa Paris'te üç günlük gezimize başladık.

Paris'in panoramik şehir turunda filmlere konu olmuş, muhteşem Notre Dame Kilisesi, Opera Binası, Concorde, Vendome ve Trocadero Meydanları, Madeleine Kilisesi, Champs Elysees, Chaillot Sarayı, Eiffel Kulesi, Askeri Akademi, Napolyon'un Mozelesi, Millet Meclisi Binası, Louvre Müzesi, Alexandre 3 köprüsünü dolaştık.

Paris, düzenli yerleşimi olan geniş bulvarları ve ortasından geçen Seine Nehri'nin bulunduğu alana kurulmuş, düzlük, tepesi olmayan, yeşili bol oldukça kalabalık bir şehir. Şehri en güzel seyredilecek yeri Eiffel Kulesi, Paris'in en yüksek demir kafesi olarak 1887 tarihinde yapılmış bu kuleye (324 m.) asansörle çıktık ve kafeteryaların bulunduğu kattan tüm Paris'i kahvelerimizi yudumlayarak 360 derecelik bütün çevresini seyrederek şehri resimledik.

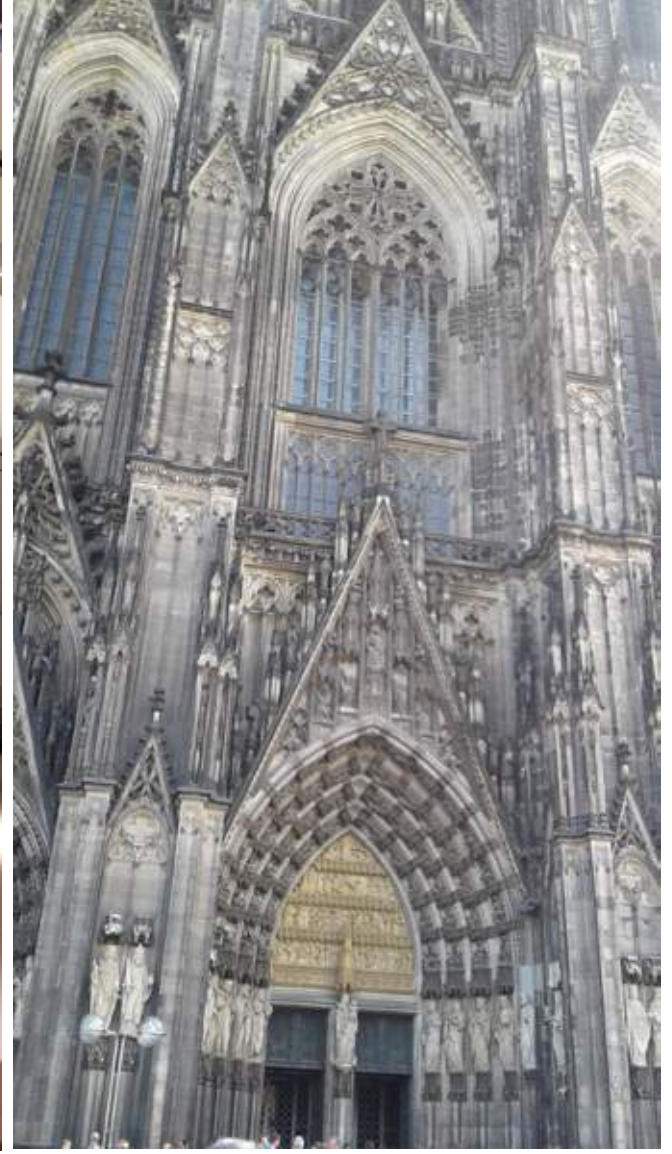

Gotik mimarisinin en önemli eserlerinden sayılan Victor Hugo'nun dünyaca ünlü Notre Dame'in Kamburu eserine ilham kaynağı olan Notre Dame Katedrali'ni gezdik.

Paris'i yakından keşfedeceğimiz harika Seine Nehri tekne gezisini tamamlayarak Paris'in en eski mahallelerinden biri olan Montmartre (Ressamlar Tepesinden) şehre kuşbakışı hakim olan Sacre Coeure (Adaklar Kilisesi) gezerek mahalle arasındaki Ressamlar Tepesi adını alan ressamların resim yaptığı hareketli meydanı gezdik.

Euro Disneyland Theme Parc'ta Walt Disney'in ünlü kahramanları, Pamuk Prenses, Pinokyo, Peter Pan gibi masal kahramanları ile karşılaşabilmek, muhteşem fil Jumbo'nun kanatlarından havalanmak ve Karayip Korsanlarının hazinelerinin korunduğu mağaralarda dolaşabilmek, hayaletler şatosunda

gizim ve korkuyu yaşayabilmek, uzay gemisi Space Mountain ile uzayın sonsuz derinliklerinde seyahat etmek isteyenlere de alternatif gezi sunduk.

Akşam dileyen arkadaşlarımız Paris gecelerinin ve Avrupa sosyetesinin vazgeçilmezi, dünyaca ünlü Kabaresi Lido Show turuna katıldılar.

Gezimizde muhteşem Versailles Sarayı ve bahçelerine gidiyoruz. Değerli tabloların sergilendiği salonlar gezmek ve incelemekle bitmiyor. Müze Saraya dünyanın her yerinden gelen insanlar kuyruklarda bekleyerek 1-2 saatte girebiliyorlar. Sanki para matbaası. Sarayın dış kısmındaki geniş

alanlarda bahçelerini Sarayın özel arabaları ile geziyoruz. Görülmeye değer güzellikte.

Zafer Takı, Şanzelize Caddesi, Eyfel'in ayakların altına serilmiş Camp de Mars (Mars alanı) şehre ayrı güzellik sergilemiş, Concord Meydanı (Dikilitaşlardan biri de buraya Osmanlı tarafından hediye edilmiş). Cam Louvre Piramidi, yanında Louvre Müzesi, dünyanın çeşitli yerlerinden toplanmış, çeşitli medeniyetlere ait eserler ile, Mona Lisa'nın tablosu da burada sergilenmekte, düşündüğümüz intibayı alamadık.... Meşhur gece klübü Moulin Rouge'yi de gördük ve Paris'in yeraltı metrosunda da yolculuk yaptık.

Paris'in alanı: 105.4 km², Nüfusu: 2.200.000, Rakım: 35 metre.

Üç günlük Paris gezisi sonrası yolumuzu Luxemburg'a çeviriyoruz. Burada Place de Constitution, Eski Şehir Meydanı, Ponte Adolphe Köprüsü, Kirsberg Platosu ve Dük Sarayı gezisi sonrası tanıştığımız Türk bayan ve kızının rehberliğinde güzel bir yemek yedik ve bir gece konaklamamızı da burada yaptık.

Amsterdam yolculuğumuzda Köln'e uğruyoruz. Burada dünyaca ünlü Gotik Katedrali Duomo'yu geziyoruz ve Rhein Nehri ile birlikte şehrin panoramik turunu tamamlıyoruz.

Rotterdam seyahatimizde, Erasmus Üniversitesini, küp evlerini ve değişik mimaride yapılmış binalarını izleyerek, Rotte nehri üzerindeki Erasmus Köprüsünden geçiyoruz.

Rotterdam, Avrupa'nın en büyük limanıdır ve su kanalları ile çevrelenmiştir. Burada Amerika'ya

giden yolcuların ilk konakladığı yer olan New York İskelesi ve binasında, o tarihlerde para kazanmak için Amerika'ya giden kişinin torunu tarafından restore edilerek ilk hali ile müze olarak kullanılmakta.

Rotterdam'ın sahildeki sayfiye yeri

olan Scheveningen'de kumsal ve denizi seyrederek mola veriyoruz.

Lahey'i de geziyoruz. Burası Hollanda Krallığı devletinin merkezidir. Burada AB Lahey Adalet Divanı ve diğer önemli yerleri dolaşyoruz.

indirilmiş hali. Konut sıkıntısını bir nebze bu şekilde halletmeye çalışmışlar, bu evlere yerel yönetimler su, doğalgaz ve elektrik bağlantısı yapmışlar. Hollanda deniz seviyesinden aşağıda, halk tabiatla mücadele ederek dolgu ile sahalar kazanmışlar halen de devam ediyorlar. Hava alanları deniz seviyesinin 4 metre altında ve anayolun iki yanında uçak pistleri var, birinden diğerine uçaklar köprü üzerinden geçiriliyor. Muhteşem, tarih olmuş Yel Değirmenlerini de burada gördük.

Amsterdam şehir turunda Dom Meydanı, Kraliyet Sarayı ve Kilisesi Çiçek Pazarı, Rembrandt Meydanı, Tarihi Merkez İstasyonu ve grubumuzun merakla gitmek istediği meşhur *Red Light Street* ile günü tamamlıyoruz.

Kanallar şehri Amsterdam'da, sahil kesiminde, eski bir balıkçı kasabası olan ve bugün turistlerin uğrak yeri Markem'in kendine özgü küçük, rengarenk minyatür evlerini geziyoruz. Aynı yapılan Volendam'da da devam etmekte. Markem adasında meşhur Hollanda peyniri imalatı ve çeşitleri ile tahta Sabo ayakkabı mağazalarını gezerek alışveriş yapıyoruz. Eski balıkçı kasabası Markem-Volendam'daki evlerin rengarenk boyanmasını şöyle izah ediyorlar. Balıkçılar köye

dönüşlerinde önce Bar'a uğrayarak içkiden sarhoş olduklarından evler birbirine benzediğinden herhangi bir eve girip geceyi burada geçiriyorlarmış, bir bakmışlar ki bir müddet sonra doğan çocuklar birbirine benziyorlarmış, bunu önlemek için evlerini kolay bulmaları için, mavi, kırmızı, yeşil, sarı canlı renklere boyayarak evlerini kolayca bulmalarını sağlamışlar. Ne kadar doğru, biz bu kadar zaman içinde araştırmadık.

Amsterdam'da gün içinde kanallar şehrinde, dar cepheli, yan yana dizilmiş benzer rengarenk evlerin çevrelediği nehirde tekne turu yaptık değişik bir atmosfer, sayısız köprülerin altından geçiyorsunuz, nehrin bir kenarında sıralanmış, eski teknelerden dönüştürülmüş yüzer evler gecekonduyun suya

Son durağımız Brüksel, Belçika'nın başkentidir. Aynı zamanda NATO'nun da başkentidir. Nüfusu 2 milyona yakındır. Bu şehir birkaç yüzyıl önce bataklığın kurutulması sonucu ortaya çıkmıştır. Adı, bataklığın içindeki yerleşim yeri anlamına gelmektedir.

2. Dünya Savaşı'nda hasar gören Adalet Sarayı, halen şehrin sembolik yapılarından biri olarak durmaktadır.

Şehir turumuzda Atomium (kürelerden yapılmış, asansörle çıkılıyor) sembol bir yapı, Heysel Stadyumu ve Platosu, Çin ve Japon evleri, Avrupa Topluluğu Parlamento Binası, Grand Palace ve tarihi Borsa Binası, Kraliyet Sarayı (Kraliyet Saraylarında

koruma ordusu görmediğimiz gibi, koruyucu önlem olarak yalnız bina bahçesine giriş kapılarını görebilirsiniz).

Şehir gezimizde tesadüfen Türklerin oturduğu (Afyon-Emirdağlı'ların) mahallede dükkanların tabelalarından Türkiye'de olduğumuzu zannettik. (köftecisi, kebabçısı, berberi vs)

Çikolatası meşhur olduğu için, İşeyen Çocuk Manneke heykelinin yanındaki çikolacıdan hediyelik alındı. Şehir turunda Diamond Müzesini de dolaştık, fiyatlar tam bize göre idi!

Son gün, Belçika'nın Batı Flandre Kantonunun başkenti Brugge'ye geçtik. Sanki Ortaçağ'da saat durdurulmuş, evler, kiliseler, kanallardaki taş yapılar, köprüler Ortaçağ filminin setindeymiş gibi hissettiriyor. 2. Dünya Savaşı bu şehre es geçtiği için de ilk günkü gibi durmakta. Şehir içinde taş yollarda, uzaktan sesi gelen, sürücülerinin bayan olduğu faytonlarla yapacağınız gezi de ayrı bir nostalji. Aynı zamanda burası dantelleri, çikolatası ve waffle'ı ile de efsanedir.

Alanı: 138 km² dir.

Gezdiğimiz bu devletler, fabrika dahi kurmasalar bence yıllık turist gelirleri ile de geçinirler. 1500-1800 tarihli şehirlerdeki binaları ve yapıları sergiliyorlar.

Paris'ten Belçika'ya kadar olan bu coğrafyada dağ göremezsiniz, çoğu yer deniz seviyesi veya altında, alan oldukça yeşil ve düzenli orman alanları ile kaplı, görmeye değer yerler.

Gezdiğimiz yerler tamamen düzlük olduğundan ulaşımın büyük bir kısmı bisikletlere ayrılmış yollardan sağlanmakta. Bisiklet parkları saymakla bitmeyecek kadar çok bisikletlerle dolmuş, tarla gibi.

Memnuniyetle geziyi tamamlayan grup arkadaşlarımız şimdiden seneye nereye gideceğiz programı yapmaya başladılar.

Başka gezilerde buluşmak temennisi ile turumuzu tamamladık.

Leylak Kokulu Sevgilim!

1 Nisan 2017 – Ankara
Dr. Nurettin ELBİR

Leylak kokulu sevgilim!

Yine geldi bahar

Sırtlarına

Çamlıca'nın, Tarabya'nın;

Yarışırken Yunus'lar

Çini mavisi sularında

Boğazın!

Dalıyor Martılar

Yeşilliğine

İstinye Koyu'nda

Orman'ın !...

Yarışıyor Takalar

Mavramoloz'da, Rumeli Feneri'nde

Demir atmak için

Moraran serinliğine

Karadeniz'in,

Gurubda Kefken'in !...

Patlıyor tomurcukları

Çitlembiklerin;

Sırtlarında Sarıyer'in !...

Titreşirler taçları

Erguvan'ların

Mor, pembe, güz sarısı

Meltem'inde

Çayyolunda Seherin !...

Selamlıyor aşıkları

Beyaz, ebru salkımları

Leylak'ların

Fokurdarken Nargileler

Parkında Gülhane'nin !...

Saklanıyor rüyalar

Koynun'da

Manolya'ların;

Bebek'te, Kanlıca'da

Vaniköy'de;

Sarıalım gel

Leylak kokulu sevgilim,

Gerdanına

İSTANBUL'un !!!!...

Sonsuzluđa Uğurladıklarımız

ARİF NURİ GÖKSUN
SAMSUN – 1955
KTÜ ORMAN FAK. – 1978
ANKARA – 31.03.2017

RAİF ARTAR
EĐRİDERE – 1935
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1960
ANKARA – 28.06.2017

METE TEKMEN
KIBRISCIK – 1940
DÜZCE TEKNİKER OKULU – 1963
BOLU – 30.06.2017

SELAHATTİN KUTLUAY
CEYHAN – 1940
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1965
İZMİR – 05.07.2017

NURETTİN GÜNDOĐDU
VAN – 1925
ORMAN OKULU – 1945
ANKARA – 13.07.2017

*Sonsuzluđa uğurladığımız üyelerimize
Tanrı'dan rahmet yakınlarına ve
meslek kamuoyumuza başsağlığı
dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

f facebook: Türkiye Ormancılar Derneği

t twitter: ormancilarderne

ÜYELİK AİDATLARI için;
Türkiye Ormancılar Derneği
Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi
(Şube Kodu: 471)

IBAN
TR250001000471397751395002
(TL Hesabı)

*Hesaplarımıza yapacağınız üyelik
aidatı ve diğer ödemeleriniz için
Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası
şubelerinden kesinlikle herhangi bir
masraf alınmayacaktır.*

*Derneğimizin yıllık üyelik aidatı
60 TL'dir.*

